



# RAAD VAN STATE

## afdeling Wetgeving

advies 64.437/1-3  
van 22 oktober 2018

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en  
het Vlaamse Gewest „houdende bepalingen tot begeleiding van  
de begroting 2019“

Op 12 oktober 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest „houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019“.

De hoofdstukken 1, 3, 6 (afdeling 3), 8, 9, 10 (afdelingen 1 en 4), 11, 12 en 13 zijn door de eerste kamer onderzocht op 18 oktober 2018. De eerste kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPES staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN en Kristine BAMS, eerste auditeurs-afdelingshoofd, Githa SCHEPPERS, eerste auditeur, Frédéric VANNESTE, Wendy DEPESTER en Jonas RIEMSLAGH, auditeurs.

De hoofdstukken 1, 2, 4, 5, 6 (afdelingen 1 en 2), 7 en 13 zijn door de derde kamer onderzocht op 18 oktober 2018. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Peter SOURBRON en Koen MUYLLE, staatsraden, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd, Rein THIELEMANS, eerste auditeur, Dries VAN EECKHOUTTE, Tim CORTHAUT en Jonas RIEMSLAGH, auditeurs.

De hoofdstukken 1, 10 (afdelingen 2, 3 en 5) en 13 zijn door de derde kamer onderzocht op 18 oktober 2018. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad, voorzitter, Peter SOURBRON en Koen MUYLLE, staatsraden, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd, Rein THIELEMANS, eerste auditeur, Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 oktober 2018.

\*

## ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

2. In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

“door het feit dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden.”

Voor één artikel van het voorontwerp is de nauwe band met de begroting 2019 niet duidelijk, zodat voor dat artikel de spoedeisendheid alvast niet is aangetoond.<sup>1</sup> Bovendien dient te worden opgemerkt dat, gelet op de zeer algemene motivering in de brief met de adviesaanvraag,<sup>2</sup> de spoedeisendheid slechts kan worden aanvaard voor maatregelen die kennelijk noodzakelijk zijn in het kader van het behalen van de begrotingsdoelstellingen en geen uitstel dulden.

Dat is niet het geval voor artikel 6 van het voorontwerp, dat in werking treedt “vanaf aanslagjaar 2020” (artikel 69, 2°, van het voorontwerp). Volgens de memorie van toelichting wordt aldus “een onbedoelde budgettaire meeruitgave vanaf aanslagjaar 2020 vermeden”. De spoedeisendheid is voor die bepaling derhalve niet aangetoond.

Artikel 6 zal derhalve uit het voorontwerp moeten worden weggelaten.

\*

---

<sup>1</sup> Vergelijk overigens met artikel 65 van het reglement van het Vlaams Parlement, dat luidt: “Als in een ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting of van de aanpassing ervan bepalingen voorkomen die geen rechtstreeks verband houden met de betrokken begroting, dan verklaart de voorzitter na raadpleging van het Uitbreid Bureau die bepalingen onontvankelijk.”

<sup>2</sup> Uit artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State volgt dat een verzoek om spoedbehandeling “in de aanvraag met bijzondere redenen [moet] worden omkleed”. Nu het gaat om een formele motiveringsverplichting vermag de afdeling Wetgeving bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een adviesaanvraag in principe enkel rekening te houden met de motivering die in de aanvraag zelf is opgenomen.

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond<sup>3</sup>, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

\*

### VORMVEREISTEN

1. Blijkens de stukken gevoegd bij de adviesaanvraag heeft de Vlaamse Regering op 12 oktober 2018 beslist de Vlaamse minister bevoegd voor de financiën en de begrotingen te gelasten over het voorliggende voorontwerp het advies in te winnen van een reeks instanties en adviesraden. Die adviezen blijken nog niet te zijn gegeven.

Bovendien heeft de Vlaamse Regering beslist dat over de bepalingen van dit voorontwerp zal worden onderhandeld in een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X (onderwijs Vlaamse Gemeenschap) en van de onderafdeling “Vlaamse Gemeenschap” van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en in een vergadering van het Overkoepelend Onderhandelingscomité Gesubsidieerd Vrij Onderwijs, het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie en het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs. Het resultaat van deze onderhandelingen is de Raad van State niet bekend.

2. Een aantal bepalingen uit het voorontwerp betreffen subsidieregelingen, waarvan de stellers dienen na te gaan of een aanmelding bij de Europese Commissie op grond van artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) vereist is, dan wel of een vrijstellingsregeling van toepassing is en, zo dit het geval is, of aan de voorwaarden voor de toepassing daarvan is voldaan.

Bij de artikelsgewijze bespreking wordt zo nodig nader ingegaan op dit aspect.

3. De overige opmerkingen inzake de vormvereisten zijn opgenomen bij de artikelsgewijze bespreking.

---

<sup>3</sup> Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

4. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van deze vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, nog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

### ALGEMENE OPMERKING

Een aantal bepalingen uit het voorontwerp krijgen terugwerkende kracht, zoals blijkt uit artikel 69, 2°, 5° en 6°.

De niet-retroactiviteit van wetten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Volgens het Grondwettelijk Hof vereist die waarborg dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.<sup>4</sup> Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscolleges te verhinderen zich uit te spreken over een welbepaalde rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.<sup>5</sup>

Voor de terugwerkende kracht zal dan ook telkens een deugdelijke verantwoording gegeven moeten kunnen worden.

### ONDERZOEK VAN DE TEKST

#### Hoofdstuk 1 – Algemeen

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

---

<sup>4</sup> Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2; GwH 9 februari 2017, nr. 15/2017, B.9.2.

<sup>5</sup> Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv. GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 28 mei 2015, nr. 77/2015, B.4.1; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3.

## Hoofdstuk 2 – Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

## Hoofdstuk 3 – Economie, wetenschap en innovatie

### Afdeling 1 – Opheffing Fonds voor de aanwending van courante ontvangsten

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

## Hoofdstuk 4 – Financiën en Begroting

### Afdeling 1 – Wijziging van de belastingvermindering voor diensten- en wijkwerkencheques naar aanleiding van de federale taxshift

#### Artikel 6

De adviesaanvraag is wat dit artikel betreft, niet ontvankelijk.

### Afdeling 2 – Vrijstelling BIV voor elektrische motorfietsen en motorfietsen op waterstof

#### Artikel 7

Artikel 7 van het voorontwerp strekt tot de vervanging van artikel 2.3.6.0.2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. In het ontworpen tweede lid wordt bevestigd dat de regels niet gelden voor leasingvoertuigen.

De ongelijke behandeling die daaruit voortvloeit, gaat terug op een bevoegdheidsrechtelijk onderscheid dat volgt uit artikel 4, § 3, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 „betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten“. Zoals de andere gewesten is ook het Vlaamse Gewest immers bevoegd om de aanslagvoet, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen van de verkeersbelasting op de autovoertuigen te wijzigen. Ingeval de belastingplichtige van deze belasting echter een vennootschap, een autonoom overheidsbedrijf of een vereniging zonder winstoogmerk met leasingactiviteiten is, is de uitoefening van deze bevoegdheden afhankelijk van een voorafgaandelijk tussen de drie gewesten te sluiten samenwerkingsakkoord. Dat betekent dat, wat die laatste categorie van belastingplichtigen betreft, het Vlaamse Gewest afhankelijk is van het akkoord van de twee andere gewesten.

Het voormelde verschil in behandeling door het Vlaamse Gewest kan derhalve worden verantwoord door het gegeven dat de andere gewesten niet akkoord gaan met een hervorming in de aangegeven zin. Dat belet evenwel niet dat het Vlaamse Gewest er alles moet aan doen om tot een samenwerkingsakkoord te komen waarbij discriminaties zoveel mogelijk worden voorkomen of toch beperkt. Gelet op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet heeft het

Vlaamse Gewest derhalve de plicht om ter zake initiatieven te nemen, voor zover dat al niet zou zijn gebeurd.

Het verdient aanbeveling om in de memorie van toelichting op dit punt meer verduidelijking te geven.

### Afdeling 3 – Aanpassing aan het roerend partnerabatement inzake erfbelasting

#### Artikel 8

Bij dit artikel is geen andere opmerking te maken dan die in verband met de terugwerkende kracht (zie de algemene opmerking).

### Hoofdstuk 5 – Internationaal Vlaanderen

#### Artikel 9

Om nadere toelichting gevraagd, heeft de gemachtigde verduidelijkt dat het ontwerp van decreet geen wijzigingen beoogt aan te brengen aan de engagementen die voortvloeien uit het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden „inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995“ en dat het ontwerp enkel betrekking heeft op de opheffing van de rechtspersoonlijkheid van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN). Artikel 9 van het voorontwerp houdt bijgevolg geen wijziging in van het verdrag zelf, noch van de adviesbevoegdheid van de Commissie.

### Hoofdstuk 6 – Kanselarij en Bestuur

#### Afdeling 1 – Opheffing DAB Digitale Drukkerij

Volgens de nota aan de Vlaamse Regering werd voor alle artikelen afzonderlijk het advies van de Inspectie van Financiën verleend. De documenten die bij de adviesaanvraag zijn gevoegd bevatten evenwel niet het advies van de Inspectie van Financiën over afdeling 1 van hoofdstuk 6 van het voorontwerp.

#### Afdeling 2 – Wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds

1. Artikel 19*septies decies* van het decreet van 5 juli 2002 „tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds“ luidt:

“Vanaf het begrotingsjaar 2018 worden aan de volgende gemeenten de volgende bedragen toegekend voor een totaal bedrag van 23.819.200 euro:

1° Antwerpen: 12.578.500,00 euro;

- 2° Gent: 853.000,00 euro;
- 3° Hasselt: 4.953.000,00 euro;
- 4° Kortrijk: 1.064.000 euro;
- 5° Waregem: 325.000 euro;
- 6° Moerbeke: 5700,00 euro;
- 7° Tongeren: 4.040.000,00 euro.

De bedragen, vermeld in het eerste lid, worden vanaf het begrotingsjaar 2019 elk jaar aangepast met een evolutiepercentage. Dat percentage is gelijk aan de procentuele verhouding, berekend tot op een honderdste van de eenheid, tussen het gezondheidsindexcijfer van de maand maart van het jaar dat het begrotingsjaar voorafgaat met dat van de maand maart van het daaraan voorafgaande jaar.”

2. Artikel 11 van het voorontwerp strekt ertoe het bedrag dat aan de stad Kortrijk wordt toegekend, en bijgevolg ook het bedrag in de inleidende zin, met 100.000 euro te verhogen.

In de memorie van toelichting wordt hierover gesteld:

“Het bedrag dat in het Gemeentefonds wordt toegekend aan de stad Kortrijk ten gevolge van de overname van provinciale instellingen wordt verhoogd met 100.000 euro, in het kader van de overname van het Platform voor Actuele Kunst, Be-Part. Het betreft hier een correctie op de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 november 2017, waarbij een additioneel bedrag ter beschikking wordt gesteld ter optimalisering van de werking en de doorstart van het Platform van Actuele Kunst.”

3. Over de bepalingen die onder meer artikel *19septies decies* van het decreet van 5 juli 2002 zijn geworden, merkte de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 62.260/1/3 het volgende op:

“De artikelen 52 tot 55 strekken ertoe bijkomende bedragen uit het Gemeentefonds toe te kennen aan zeven gemeenten.<sup>6</sup> Uit de memorie van toelichting blijkt dat het om gemeenten gaat die provinciale instellingen overnemen in het kader van de overheveling van persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies naar het lokale niveau.

Er kan worden aangenomen dat het verschil in behandeling dat uit de toekenning van bijkomende middelen aan deze gemeenten voortvloeit, wordt verantwoord door de financiële last voor deze gemeenten die provinciale instellingen hebben moeten overnemen. Die verantwoording gaat evenwel slechts op zolang de gemeenten in kwestie deze instellingen verder uitbaten. Noch het decreet van 18 november 2016 „houdende de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies“, noch het thans voorliggende ontwerp, houden een verplichting in die zin in. Het zou evenwel niet bestaanbaar zijn met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie dat aan een beperkt aantal gemeenten aanvullende middelen zouden worden toegekend, die andere gemeenten niet genieten, zonder dat daar een bijkomende financiële last tegenover

---

<sup>6</sup> Voetnoot 18 van het aangehaalde advies: Wat de gemeenten Kortrijk en Waregem betreft, blijkt uit de door de gemachtigde verstrekte inlichtingen dat het telkens om 650.000 euro zou gaan.



staat. Bij het handhaven van de toekenning van die aanvullende middelen in de toekomst zal hiermee rekening moeten worden gehouden.”<sup>7</sup>

4. In arrest nr. 121/2018 van 4 oktober 2018 heeft het Grondwettelijk Hof over de financiering van gemeenten het volgende geoordeeld:

“B.8. Wat de financiering en subsidiëring van de steden en gemeenten betreft, beschikt de decreetgever over een ruime beoordelingsvrijheid. Het Hof zou de beleidskeuze van de decreetgever slechts kunnen afkeuren indien daaruit een verschil in behandeling voortvloeit dat kennelijk onredelijk is.

Bij de beoordeling van die redelijke verantwoording dient het Hof niet alleen rekening te houden met de globale evenwichten in de gehele financieringsregeling, maar dient het Hof na te gaan of de verdeling van de middelen onder de steden en gemeenten niet steunt op kennelijk onredelijke criteria.

In dat opzicht dient rekening te worden gehouden met het feit dat bepaalde verdelingscriteria die door de verzoekende gemeenten als discriminerend worden ervaren, een onderdeel vormen van een algehele regeling. In een zodanig geval kan het voorkomen dat de concrete toepassing van bepaalde criteria, afzonderlijk beschouwd, minder gunstig is voor bepaalde gemeenten. De eventuele vernietiging van één onderdeel van een algehele regeling zou alsdan tot een verstoring kunnen leiden van het evenwicht dat mogelijk uit een ruimere benadering zou blijken.”<sup>8</sup>

5. Het voorgaande neemt niet weg dat, in zoverre het bijkomende bedrag dat aan de stad Kortrijk wordt toegekend, wordt verantwoord aan de hand van de overname van het Platform voor Actuele Kunst, Be-Part, die verantwoording slechts opgaat zolang de stad Kortrijk mee bijdraagt tot de werking van dat Platform. Ook rijst de vraag waarom in een *structurele* verhoging wordt voorzien van het bedrag dat wordt toegekend aan de stad Kortrijk, terwijl in de memorie van toelichting de indruk wordt gewekt dat het bedrag in kwestie bestemd is voor *specifieke* kosten die verband houden met voortzetting van de werking van het Platform voor Actuele Kunst na de gedeelde overname door de stad Kortrijk en de stad Waregem.

Meer in het algemeen moet worden vastgesteld dat indien het de bedoeling is om de financiering van het betrokken platform structureel te verhogen, en indien het bedrag dat de stad Kortrijk ontvangt hierdoor hoger wordt dan de financiële last die voor deze gemeente voortvloeit uit de overname van die provinciale instelling, de initiële verantwoording voor de betrokken regeling, namelijk de overname van provinciale instellingen door de gemeenten, achterhaald dreigt te worden. Bovendien rijst de vraag naar de verhouding tot de andere regelingen inzake de ondersteuning van de culturele sector,<sup>9</sup> mede in het licht van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

<sup>7</sup> Adv.RvS 62.260/1/3 van 16 oktober 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van 22 december 2017 „houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018”, *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1313/1, 104.

<sup>8</sup> Zie ook GwH 4 oktober 2018, nr. 120/2018, B.6.

<sup>9</sup> Zie bijvoorbeeld de subsidieregeling waarin titel 3 van het Kunstendecreet van 13 december 2013 voorziet.

### Afdeling 3 – Wijziging algemeen rampenfonds – uitsluiten teelt- of oogstschade

#### Artikelen 12 en 13

De artikelen 12 en 13 van het voorontwerp bepalen dat voor de landbouwrampen erkend vanaf 1 september 2019, teelten en oogsten geen vergoedbare goederen meer zijn in het kader van het decreet van 3 juni 2016 „betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest“. In de memorie van toelichting wordt dienaangaande het volgende vooropgesteld:

“Zoals reeds aangekondigd, wordt gewerkt aan een voorstel van nieuw regelgevend kader voor het algemeen rampenfonds en het landbouwrampenfonds. Dit nieuwe systeem van vergoeding van uitzonderlijke klimatologische schade aan landbouwteelten zal de vorm aannemen van een sectoraal fonds en/of een weersverzekering (zoals in het buitenland) met sectorresponsabilisering en stabiele jaarlijkse financiële bijdragen vanuit de overheid zodat het systeem minder grote opstoten veroorzaakt voor de begroting (beleidsbrief Algemeen Regeringsbeleid 2017-2018, 1337 (2017-2018), nr. 1, p 34, en de bespreking van deze beleidsbrief in de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op 21 november 2017).

Met het oog op dit nieuwe kader wordt in de huidige regelgeving een „sunset clause“ ingeschreven waardoor de vergoeding voor teelt- of oogstschade vanuit het huidige algemeen rampenfonds sowieso afloopt op 1 september 2019. Concreet gebeurt dit door in artikel 7 van het decreet van 3 juni 2016 „betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest“ teelt- en oogstschade uit te sluiten als vergoedbare schade. In artikel 9, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt logischerwijze samenhangend geschrapd dat zelfs een loutere „uitbater“ van een geteisterd goed toch ook recht kan hebben op een tegemoetkoming voor schade aan teelten of oogsten, wegens vanaf 1 september 2019 zonder voorwerp.

Wel wordt bij de inwerkingtreding van deze „sunset clause“ verduidelijkt dat teelt- of oogstschade die het gevolg is van een algemene ramp die nog voor 1 september 2019 als dusdanig erkend werd door de Vlaamse Regering, wel nog vergoed en afgehandeld wordt conform de regels en procedures bepaald in en krachtens het decreet van 3 juni 2016 „betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest“. Dit betreft dus de verdere afhandeling en betaling van op dat ogenblik reeds hangende schadeaanvragen.

Omwille van de rechtstreekse budgettaire implicaties op de begroting 2019 worden deze bepalingen opgenomen in het Programmadecreet BO2019”.

In beginsel rijst er geen bezwaar tegen het inschrijven van een zogenaamde “avondroodbepaling” in de betrokken regelgeving. Op die wijze wordt immers nu reeds rechtszekerheid gecreëerd wat betreft de toekomstige niet-toepassing van de huidige regelgeving in het geval van oogst- of teeltschade. Een dergelijke werkwijze kan evenwel ook risico’s inhouden, bijvoorbeeld wanneer de in het vooruitzicht gestelde nieuwe regelgeving niet tijdig tot stand wordt gebracht. Teneinde een hiaat in de regelgeving te voorkomen, zal in dat geval de datum van buitenwerkingtreding immers moeten worden opgeschoven, hetgeen allerm minst bevorderlijk is voor de rechtszekerheid. De gehanteerde werkwijze verdient dan ook enkel aanbeveling voor zover op redelijke gronden mag worden aangenomen dat de nieuwe regelgeving tegen de vooropgestelde datum ook effectief zal worden tot stand gebracht. Is dat echter niet het geval, dan dient van het gebruik ervan te worden afgezien, en worden de thans ontworpen

opheffings- en overgangsbepalingen het best in de in het vooruitzicht gestelde nieuwe regelgeving opgenomen.

## Hoofdstuk 7 – Mobiliteit en Openbare Werken

### Afdeling 1 – Verkeersveiligheidsfonds – subsidie veilige schoolomgevingen<sup>10</sup>

Gevraagd hoe de ontworpen regeling zich verhoudt met die van het decreet van 20 maart 2009 „betreffende het mobiliteitsbeleid“, antwoordde de gemachtigde:

“Verkeersveiligheid is een belangrijk onderdeel van een duurzaam mobiliteitsbeleid. Langs de andere kant willen we vanuit het verkeersveiligheidsfonds ook snel de middelen kunnen omzetten in ingrepen op het terrein die de verkeersveiligheid snel kunnen verbeteren.

De bedoeling van deze gereguleerde subsidie is dus om kleine maatregelen voor het veiliger maken van schoolomgevingen rechtstreeks vanuit het Verkeersveiligheidsfonds te subsidiëren. Het gaat hier *in casu* om kleine infrastructuurmaatregelen die snel uitgevoerd kunnen worden en waar de gemeente (als best geplaatste partner owv terreinkennis) de regierol vervult. Vandaag wordt er vanuit de gemeenten immers al ingezet om schoolomgevingen verkeersveiliger te maken met kleine maatregelen (zowel op gemeente- als op gewestwegen), maar dikwijls hebben de gemeenten onvoldoende middelen om dit snel aan te pakken. Met deze nieuwe subsidiemogelijkheid die we hier creëren willen we de gemeenten extra stimuleren om dit te versnellen en zo een directe link creëren tussen het verkeersveiligheidsfonds en een verbetering van de verkeersveiligheid op het terrein.

Het is ook expliciet de bedoeling dat dit beschouwd wordt als een andere subsidiemogelijkheid en geen vervanging van de bestaande. Daarom wordt in de ontwerp decreetstekst bij artikel 14 expliciet verwezen dat het om andere maatregelen moet gaan dan deze bedoeld onder artikel 26/10 en 26/12 van het decreet van 20 maart 2009. Deze artikels (en het bijhorende uitvoeringsbesluit) creëren weliswaar een basis voor de subsidiëring van de heraanleg van schoolomgevingen, maar dit gaat over de ingrijpender heraanlegprojecten die ook een langere voorbereiding en procedurele doorlooptijd hebben (met o.a. GBC, RMC ...) en bijgevolg dus niet op korte termijn kunnen bijdragen aan de verkeersveiligheid. De middelen voor deze grotere heraanlegprojecten hebben ook een andere bron in de begroting, nl het investeringsartikel van AWV binnen het VIF.

Door expliciet te verwijzen naar deze artikels uit het decreet van 20 maart 2009 willen we ook duidelijk maken dat de nieuwe subsidiemogelijkheid niet gebruikt kan worden in vervanging van deze mogelijkheid, maar dat het expliciet gaat om andere, kleine infrastructurele maatregelen (bv bording of afsluiting van een schoolstraat) die een gemeente snel kan nemen en uitvoeren om de verkeersveiligheid in een schoolomgeving te verhogen. Dit blijkt ook uit het maximale subsidiebedrag dat per schoolomgeving voorzien wordt (cfr. de memorie van toelichting). Het BVR dat momenteel voorbereid wordt zal ook de nadruk leggen op o.a. de kleine maatregelen en de snelheid van uitvoering.”

<sup>10</sup> Aangezien hoofdstuk 7 van het voorontwerp slechts één afdeling telt, die bovendien slechts uit een enkel artikel bestaat, is het niet nodig om in een opdeling in afdelingen te voorzien.

## Hoofdstuk 8 – Omgeving

### Afdeling 1 – Prijzen rolmodellen inzake afval-, materialen- en bodembeleid

#### Artikel 15

Luidens artikel 15 van het voorontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) te belasten om uitvoering te geven aan het toekennen van prijzengeld aan rolmodellen inzake afval-, materialen- en bodembeleid.

In dat verband moet worden gewezen op artikel 59 van het decreet van 8 juli 2011 „houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof“ (hierna: Rekendecreet), dat bepaalt:

“Een prijs kan alleen uitgereikt worden op basis van een organieke regeling ingevolge een federale wet of een decreet waarbij de prijs wordt ingesteld, en de eventuele uitvoeringsbesluiten ervan.

Aan de toekenning van een prijs is geen enkele verantwoording vanwege de begunstigde verbonden.”

De ontworpen machtiging aan de Vlaamse Regering kan bezwaarlijk in overeenstemming worden geacht met voornoemd artikel 59 van het Rekendecreet. Dat artikel staat wel toe dat de decreetgever een machtiging verleent aan de Vlaamse Regering om een organieke regeling inzake de toekenning van een bepaalde prijs uit te werken, maar laat niet toe dat aan diezelfde Regering louter een machtiging wordt gegeven om een openbare instelling met de toekenning van die prijs te belasten, dit laatste nog daargelaten de vraag in hoeverre deze werkwijze verenigbaar zou kunnen worden geacht met de beginselen inzake het betrekken van een openbare dienst bij de totstandkoming van regelgeving. De ontworpen machtiging moet bijgevolg worden omgevormd tot een machtiging aan de Vlaamse Regering om een organieke regeling uit te werken. In die regeling kan dan wel een bepaalde rol worden weggelegd voor OVAM, maar dan enkel in zoverre die rol de praktische en de detailmatige aspecten ervan niet te buiten gaat.

### Afdeling 2 – Wijziging van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – Milieuheffingen

#### Artikelen 16 en 17

1. Artikel 16, 4°, van het voorontwerp beoogt in artikel 46, § 1, van het Materialendecreet het vierde lid door twee nieuwe leden te vervangen. Het nieuwe vijfde lid bepaalt voor sommige gevallen dat “met ingang van het heffingsjaar 2010, een heffingstarief geldt van 3.69 euro per ton”. Het huidige vierde lid bepaalt dat voor die gevallen “met ingang van het heffingsjaar 2010, een heffingstarief geldt van 2 euro per ton”.

1.1. Het is daarbij niet duidelijk hoeveel de heffing precies zal bedragen, gelet op artikel 46, §§ 5 en 6, van hetzelfde decreet, waarbij de voornoemde bedragen worden

geïndexeerd (§ 5) en vermenigvuldigd met 1,5 (§ 6). De aldus gecreëerde rechtsonzekerheid moet worden weggewerkt.

1.2. Voor zover de bij artikel 16, 4°, van het voorontwerp ontworpen bepalingen op impliciete wijze met terugwerkende kracht in werking zouden treden, geldt dienaangaande de algemene opmerking die hiervoor in dat verband is gemaakt.

2. Artikel 16, 7°, van het voorontwerp voegt een nieuw lid toe aan artikel 46, § 1, van het Materialendecreet, dat voor de overbrenging van in het Vlaamse Gewest geproduceerd papier- en kartonafval een afwijking invoert van de gevallen vermeld in artikel 46, § 1, eerste lid, 19°, van hetzelfde decreet.

Over dat punt 19°, oordeelde het Grondwettelijk Hof in arrest 51/98 van 20 mei 1998 dat het doorgang kon vinden omdat het niet strijdig was met het gelijkheidsbeginsel, noch met de (Belgische) economische en monetaire unie.

Bij het nieuw ontworpen lid, waarbij wordt afgeweken van het bestaande punt 19°, rijst dan ook de vraag of het niet verrekenen van de eventuele heffingen die buiten het Vlaamse Gewest gelden, niet strijdig is met de Belgische en Europese economische en monetaire unie. In dat arrest oordeelde het Grondwettelijk Hof immers dat met deze verrekening de decreetgever precies beoogde het vrije verkeer van afvalstoffen in de Belgische economische en monetaire unie te waarborgen.

Het niet verrekenen van die eventuele heffingen lijkt dan ook neer te komen op een maatregel van gelijke werking waarvoor aanmelding is vereist bij de Europese Commissie in het kader van de richtlijn technische voorschriften<sup>11</sup>.

3. Artikel 17 van het voorontwerp vult artikel 46, § 3, van het Materialendecreet aan met een nieuw punt 7°, waarbij bepaalde recyclageresidu's afkomstig van papier- en kartonafval, onderworpen worden aan een nultarief. In zoverre op die wijze een gunstiger tarief wordt ingevoerd dan bij artikel 16, 4°, van het voorontwerp, moet deze nulheffing kunnen worden verantwoord in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.

### Afdeling 3 – Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

De artikelen 19 tot 29 van het voorontwerp beogen, met ingang van 1 januari 2019 (zie artikel 69 van het voorontwerp) wijzigingen aan te brengen in het decreet van 18 juli 2003 „betreffende het integraal waterbeleid“, zoals door de Vlaamse Regering gecoördineerd bij besluit

<sup>11</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L1535&from=NL>

Overeenkomstig artikel 5, eerste lid, van richtlijn (EU) 2015/1535 dienen de ontwerpen onverwijld aan de Europese Commissie te worden meegedeeld.

Na die mededeling zal het ontwerp overigens pas kunnen worden aangenomen nadat de in artikel 6 van richtlijn (EU) 2015/1535 bepaalde wachttermijnen in acht werden genomen.

van 15 juni 2018. Dat besluit is het voorwerp van een bekrachtigingsdecreet, dat als ontwerp is ingediend bij het Vlaams Parlement. Er zal bijgevolg dienen over gewaakt te worden dat het voornoemde bekrachtigingdecreet uiterlijk op 1 januari 2019 in werking treedt.

## Hoofdstuk 9 – Werk en Sociale Economie

### Afdeling 1 – Maatwerk bij collectieve inschakeling

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

## Hoofdstuk 10 – Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

### Afdeling 1 – Fonds Justitiehuisen

### Afdeling 2 – Toevoeging aan artikel 58 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009

Bij deze afdelingen zijn geen opmerkingen te maken.

### Afdeling 3 – Werking en toelagen preventief gezondheidsbeleid: variabel krediet – Milieugezondheidszorg

#### Artikel 34

1. Artikel 34 van het voorontwerp voorziet in een aantal wijzigingen van het begrotingsfonds opgericht bij artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 „houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998“, dat betrekking heeft op verscheidene ontvangsten en uitgaven inzake gezondheidszorg.<sup>12</sup> Naast een aanvulling van de reeds zeer lang uitgesponnen benaming ervan, worden twee nieuwe soorten ontvangsten en uitgaven geregeld: enerzijds ontvangsten en uitgaven die verband houden met de uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 „betreffende de preventie van de veteranenziekte op publiek toegankelijke plaatsen“<sup>13</sup> en anderzijds ontvangsten en uitgaven die in verband staan met de uitvoering van artikel 54, § 3 (lees: § 1)<sup>14</sup>, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest van 21 november 2003 „betreffende het preventieve gezondheidsbeleid“.

2. Aan een begrotingsfonds als bedoeld in artikel 12 van het decreet van 8 juli 2011 „houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof“ kunnen enkel ontvangsten en uitgaven toegewezen worden die verband houden met aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd zijn.

---

<sup>12</sup> Zie in dat verband ook opmerking 1 bij artikel 36 van het voorontwerp.

<sup>13</sup> Wat betreft de uitgaven, wordt in de ontworpen paragraaf 3/7 verwezen naar de artikelen 19 tot 21 van het voormelde besluit, terwijl de gemachtigde verklaarde dat het de uitvoering betreft van artikel 20.

<sup>14</sup> Zie daarover opmerking 3.1.

2.1. Wat betreft de toewijzing aan het begrotingsfonds van ontvangsten en uitgaven die verband houden met de uitvoering van het voornoemde besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 (ontworpen paragrafen 2/7 en 3/7), moet worden verwezen naar eerdere adviezen waarin de Raad van State heeft uiteengezet dat de regeling in dat besluit niet kon worden ingepast in de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake preventieve gezondheidszorg, omdat de regeling geen betrekking had op een *activiteit* of *dienst* inzake preventieve gezondheidszorg in de zin van het toenmalige artikel 5, § 1, I, 2<sup>o</sup> (thans: artikel 5, § 1, I, eerste lid, 8<sup>o</sup>), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 „tot hervorming der instellingen”,<sup>15</sup> maar een *reglementering* inhield van bepaalde inrichtingen. Ook al werd hiermee de preventie beoogd van ziektes en aandoeningen die kunnen ontstaan ten gevolge van activiteiten die in die inrichtingen plaatsvinden, toch ging het volgens de Raad van State niet om maatregelen die binnen de sfeer van de gezondheidszorg of de geneeskunde vallen, zodat een dusdanige reglementering niet behoort tot de gemeenschapsbevoegdheid inzake preventieve gezondheidszorg. Dit is evenmin het geval voor de maatregelen die kunnen genomen worden wanneer bepaalde bacteriële drempelwaarden worden overschreven, omdat ze niet zozeer de personen, maar veeleer de inrichtingen betreffen waar die bacterie voorkomt.<sup>16</sup>

De omstandigheid dat naar aanleiding van de Zesde Staatshervorming de voormelde bijzonderewetsbepaling is aangevuld met de vermelding van “alle initiatieven inzake de preventieve gezondheidszorg”, heeft daarin geen wijziging gebracht, aangezien met die “initiatieven” andere aangelegenheden werden bedoeld dan de regeling in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007.<sup>17</sup>

De conclusie is dan ook dat de ontvangsten en uitgaven bedoeld in de ontworpen paragrafen 2/7 en 3/7 de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap te buiten gaan en ook niet kunnen worden ingepast in de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.<sup>18</sup>

2.2. Wat betreft de toewijzing aan het begrotingsfonds van ontvangsten en uitgaven die verband houden met artikel 54, § 3 (lees: § 1), van het decreet van 21 november 2003 (ontworpen paragrafen 2/8 en 3/8),<sup>19</sup> moet eveneens worden verwezen naar eerdere adviezen waarin de Raad

---

<sup>15</sup> Zie daarover op algemene wijze adv.RvS 34.339/AV van 29 april 2003 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van 21 november 2003, *Parl.St.* VI.Parl. 2002-03, nr. 1709/1, 149-151.

<sup>16</sup> Adv.RvS 37.048/3 van 11 mei 2004 over een ontwerp dat heeft geleid tot het (inmiddels opgeheven) besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 „betreffende het voorkomen van de veteranenziekte of legionellose op voor het publiek toegankelijke plaatsen”; adv.RvS 41.674/VR van 13 december 2006 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007.

<sup>17</sup> Uit de parlementaire voorbereiding kan immers duidelijk worden opgemaakt dat met die term werd gerefereerd aan een aantal bestaande federale “preventie-initiatieven” die voortaan tot de gemeenschapsbevoegdheid moeten worden gerekend (*Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 42-43).

<sup>18</sup> Volgens de gemachtigde is het niet de bedoeling een beroep te doen op een gewestbevoegdheid aangezien de legionellabacterie te beschouwen is als een biotische factor als bedoeld in de artikelen 39 tot 43 van het decreet van 21 november 2003. Luidens artikel 4, § 2, tweede lid, van dat decreet heeft de gewestaangelegenheid geregeld in het decreet enkel betrekking op het facettenbeleid van het Vlaamse Gewest betreffende initiatieven met betrekking tot fysische of chemische factoren als bedoeld in de artikelen 51 tot 55 van het decreet en met betrekking tot ruimtelijke en materiële factoren als bedoeld in artikel 56 van het decreet.

<sup>19</sup> In de ontworpen paragraaf 3/8 wordt weliswaar niet uitdrukkelijk verwezen naar de voormelde decretale bepaling, maar uit de omschrijving van de betrokken uitgaven kan worden afgeleid dat ze verband houden met artikel 54, § 1.

van State heeft uiteengezet dat de ermee beoogde maatregelen grotendeels kunnen worden ingepast in de huisvestings- en leefmilieubevoegdheden van het Vlaamse Gewest, behalve voor fysische factoren als temperatuur, tocht, ventilatie en vochtigheid, die gesitueerd zijn buiten woningen.<sup>20</sup> Dat bevoegdheidsvoorbehoud geldt ook voor de ontworpen regeling.

3. Artikel 12, § 1, van het decreet van 8 juli 2011 bepaalt dat bij decreet specifieke ontvangsten kunnen worden toegewezen aan specifieke uitgaven. Aangezien een begrotingsfonds een afwijking inhoudt van de regel, bepaald in artikel 10, § 3 van het decreet van 8 juli 2011, dat de gezamenlijke ontvangsten bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven, is vereist dat de ontvangsten en de uitgaven van een begrotingsfonds in nauwkeurige en strikte bewoordingen zijn omschreven.

3.1. In de ontworpen paragraaf 2/8 wordt bepaald dat het betrokken begrotingsfonds, “conform artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003 (...), [wordt] gespijsd met een *partim* [lees: deel] van bestaande milieugerelateerde heffingen of belastingen die door burgers worden betaald na het akkoord van de Vlaamse Regering of met middelen van bedrijven die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid en dit in uitvoering van een overeenkomst die een bedrijf in kwestie daarover met de Vlaamse Gemeenschap [lees: het Vlaamse Gewest]<sup>21</sup> heeft gesloten”.

De verwijzing naar artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003 in de ontworpen paragraaf 2/8 wekt de indruk dat wordt ingehaakt op de delegaties die in die decretale bepaling worden verleend aan de Vlaamse Regering om een fonds op te richten en de werking en de omvang en de wijze van financiering ervan te bepalen, alsook om een verplichte financiële bijdrage op te leggen “ten laste van bedrijven en/of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid”. De gemachtigde verklaarde evenwel het volgende over de met de ontworpen bepaling beoogde bijdrage:

“De bijdrage is niet verplicht zoals het opgenomen is in de voorliggende bepalingen van het programmadecreet. Dit is vrijwillig bij overeenkomst te bepalen (...). De bepalingen van het artikel 54 §3 van het preventiedecreet zijn eveneens duidelijk hieromtrent: „... Hiertoe kan een verplichte financiële bijdrage opgelegd worden ten laste van bedrijven en/of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid.” Het woordje „kan” is belangrijk in deze; maar wordt niet als verplichting ingevuld door de voorliggende voorstellen tot aanvulling van het programmadecreet.

(...)

---

<sup>20</sup> Zie adv.RvS 34.339/AV, *Parl.St.* VI.Parl. 2002-03, nr. 1709/1, 154-155; adv.RvS 37.050/3 van 11 mei 2004 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 „houdende maatregelen tot bestrijding van de gezondheidsrisico's door verontreiniging van het binnenmilieu”; adv.RvS 63.572/3 van 25 juni 2018 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 „tot wijziging van diverse bepalingen van het Binnenmilieubesluit van 11 juni 2004 en tot opheffing van het ministerieel besluit van 16 maart 2006 tot vaststelling van het modelformulier en de procedure voor aanvragen van een onderzoek van het binnenmilieu”.

<sup>21</sup> Zie immers opmerking 2.2.



[D]e bijdrage is zeker geen belasting. Er wordt in geen geval een bijdrage opgelegd, maximaal gevraagd en vastgelegd in een overeenkomst die meegenomen wordt in de begrotingsbepalingen. Artikel 54 van het preventiedecreet voorziet wel deze mogelijkheid, maar dit is niet meegenomen in de voorliggende bepalingen m.b.t. het programmadecreet; indien we hiertoe nood of engagement detecteren zullen we deze mogelijkheid tot verplichting aanbrengen in een nieuwe wijziging van het programmadecreet.

(...)

Nieuwe wetgevende bepalingen hiertoe dienen vervolgens uitgeklaard en genomen te worden, deze zijn te beschouwen buiten de voorliggende vraag tot aanvulling van het programmadecreet om.

(...)

De bijdrage gebeurde op vrijwillige basis, in het kader van een wederzijdse overeenkomst waarin een specifieke gezondheidsaspect gekoppeld wordt aan een specifieke bron en daartoe in onderlinge samenspraak initiatieven worden genomen die het preventief gezondheidsbeleid milieugezondheidszorg versterken, i.c. conform artikel 54 van het preventiedecreet de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling en/of bewaking van fysische en chemische factoren op de bevolking, met de bedoeling maatregelen te kunnen nemen om de volksgezondheid te beschermen.

(...)

Er wordt geen belasting bij overeenkomst geheven. We gaan uit van een vrije specifieke bijdrage gekoppeld aan een specifiek doel, beiden omschreven in de te sluiten overeenkomst. De bepalingen van het artikel 54 § 3 van het preventiedecreet zijn eveneens duidelijk hieromtrent: dit is geen verplichting van de Vlaamse regering, maar het kan wel – een verplichting wordt niet meegenomen in het voorliggende voorstel voor aanvulling programmadecreet.

(...)

Dit is een toekomst gerelateerd artikel. Artikel 54 § 3 van het preventiedecreet stelt dat bedrijven en/of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid, een bijdrage kunnen gevraagd worden. De verplicht[ing] is in de voorliggende bepalingen aanvulling programmadecreet niet aan de orde. In casu denken we concreet aan een deel van de kilometerheffing die gelieerd is aan schadelijke emissies van voertuigen – met een duidelijk bewezen impact op de gezondheid – en waarvoor we surveillance opzetten om de impact gezondheidskundig in kaart te brengen. Een ander voorbeeld is de emissie van een metallurgisch bedrijf, dewelke een zodanige belasting van de omgeving met zich meebrengt dat er gezondheidsgevolgen gerapporteerd worden – met de techniek van een humane biomonitoring, of effect gericht meten a.h.v. blootstelling van humane cellijnen, kan de gezondheidsimpact opgevolgd worden, waaruit waardevol advies (gemeenschapsbevoegdheid) volgt naar beleidsmaatregelen ter ondersteuning van bv. de milieu-regulerende initiatieven (gewestbevoegdheid). In dit voorbeeld zijn de regulerende initiatieven niet vervat door de voorliggende aanvulling van het programmadecreet. De bevoegdheid die bedoeld zijn via de voorliggende aanpassing van het programmadecreet beperkten zich tot de bepalingen van artikel 54 van het preventiedecreet, en zijn gezondheidskundig ingegeven: een netwerk oprichten voor de bewaking van in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van de effecten van fysische en chemische factoren op de bevolking.

De initiatieven worden case by case bekeken en onderhandeld in overeenkomsten. Wat betreft het gedeelte milieugerelateerde heffingen zal dit in onderlinge overeenkomst gebeuren tussen de bevoegde ministers. Conform de voorgestelde werkwijze in deel 1 van de vraagstelling hierboven.”

Uit dit alles kan worden afgeleid dat de bijdrage die met de ontworpen bepaling wordt beoogd niet kan worden gelijkgesteld met de “verplichte financiële bijdrage” waarvan gewag wordt gemaakt in artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003. Veeleer wordt een nieuwe regeling beoogd van vrijwillige bijdragen die zouden worden geregeld in overeenkomsten tussen het Vlaamse Gewest (niet: de Vlaamse Gemeenschap) en de betrokken bedrijven. De gemachtigde stelde dat daartoe “nieuwe wetgevende bepalingen” zouden worden uitgewerkt.

De conclusie is dan ook dat de verwijzing in de ontworpen paragraaf 2/8 naar artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003 niet pertinent en zelfs verwarrend is en bijgevolg moet worden weggelaten.<sup>22</sup>

3.2. Bovendien moet, gelet op het zo-even aangehaalde vereiste van omschrijving van de ontvangsten en uitgaven van een begrotingsfonds in nauwkeurige en strikte bewoordingen, eerst een decretale regeling<sup>23</sup> worden uitgewerkt van de bij overeenkomsten te bepalen bijdragen van bedrijven die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid. De ontworpen paragraaf 2/8 kan geen uitwerking hebben vooraleer een dergelijke regeling tot stand is gekomen.

3.3. Ten slotte moet ook in de tekst van de ontworpen paragraaf 2/8 worden gepreciseerd wat wordt bedoeld met “een *partim* [lees: deel] van bestaande milieugerelateerde heffingen of belastingen die door burgers worden betaald na het akkoord van de Vlaamse Regering”.

De betrokken heffingen en belastingen moeten alleszins worden geïdentificeerd. Indien ze nog niet zouden bestaan, moeten ze eerst bij decreet worden geregeld.

Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met de vermelding “na het akkoord van de Vlaamse Regering”. Indien dit slaat op de bepaling van het deel van de betrokken heffingen of belastingen dat aan het begrotingsfonds wordt toegewezen, kan beter worden geschreven “een door de Vlaamse Regering te bepalen deel van (...)”.

4. In de inleidende zin van artikel 34 van het voorontwerp moet de datum van het te wijzigen decreet (7 juli 1998) worden vermeld.

---

<sup>22</sup> Het staat aan de stellers van het voorontwerp om te oordelen of dat artikel 54, § 3, nog wel moet worden gehandhaafd, aangezien het blijkbaar niet de bedoeling is om er uitvoering aan te geven.

<sup>23</sup> Indien het werkelijk om vrijwillige bijdragen gaat, kan die regeling ook worden overgelaten aan en uitgewerkt door de Vlaamse Regering.

#### Afdeling 4 – Opheffing wettelijke bepaling tweede pensioenpijler

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

#### Afdeling 5 – Overeenkomsten tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid

##### Artikel 36

1. Artikel 36 van het voorontwerp voorziet in verscheidene wijzigingen van het begrotingsfonds opgericht bij artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998, dat reeds wordt gewijzigd bij artikel 34 van het voorontwerp. De wijzigingen in die twee bepalingen van het voorontwerp zijn evenwel niet met elkaar verzoenbaar; zo worden zowel bij de ene als bij de andere bepalingen nieuwe paragrafen 2/7, 2/8, 3/7 en 3/8 ingevoegd. Dit moet worden verholpen.<sup>24</sup>

2.1. De bij artikel 36 van het voorontwerp beoogde wijzigingen strekken tot de aanpassing van het betrokken begrotingsfonds aan, enerzijds, de avenant van 1 oktober 2018 waarbij de overeenkomst (1 juli 2017 – 31 december 2018) van 27 januari 2017 tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid, werd gewijzigd en, anderzijds, de nieuwe overeenkomst (1 januari 2018 - 31 december 2020) van 1 oktober 2018 tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid.

In advies 61.377/1/3 van 28 april 2017 heeft de Raad van State het volgende opgemerkt over de regeling die nu wordt aangepast:<sup>25</sup>

“2.1. De ontworpen wijzigingen van artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 „houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998“ blijken betrekking te hebben op het begrotingsfonds dat bij paragraaf 1 van dit artikel wordt opgericht. Naast de aanvulling van de reeds zeer uitgesponnen benaming van dit begrotingsfonds<sup>(...)</sup> wordt voorzien in nieuwe inkomsten en uitgaven. Het fonds wordt gespijsd met middelen „die in uitvoering van het avenant van 16 januari 2017 bij de overeenkomst (1 augustus 2015 – 31 december 2017) van 13 oktober 2015 tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid worden uitbetaald” en met middelen “die in de uitvoering van de overeenkomst (1 juli 2017 – 31 december 2018) van 27 januari 2017 tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid worden uitbetaald”.

<sup>24</sup> Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat bij artikel 69, 5°, van het voorontwerp terugwerkende kracht wordt verleend tot 1 januari 2018 aan artikel 36, 3° en 5°, van het aan te nemen decreet.

<sup>25</sup> Adv.RvS 61.377/1/3 van 28 april 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 30 juni 2017 „houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017”, *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1151/1, 62-65.

Alle soorten uitgaven gedaan door dat agentschap ter uitvoering van dit avendant en deze overeenkomst, zijn ten laste van het fonds.

In advies 58.291/1/3 van 19 oktober 2015 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 18 december 2015 „houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016“ werd het volgende uiteengezet aangaande de uitbreiding van de middelen van het fonds tot middelen „die in uitvoering van een overeenkomst tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid worden uitbetaald“:

„2. In België is de financieringsbevoegdheid een *accessorium* van de materiële bevoegdheden van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten. De federale overheid beschikt evenmin als de deelgebieden over een algemene *spending power* op grond waarvan ze financiële middelen kan besteden in aangelegenheden die tot de exclusieve bevoegdheid van de andere overheden behoren.<sup>26</sup> Die andere overheden van hun kant kunnen ook niet meewerken aan een dergelijke bevoegdheidsoverschrijding, bijvoorbeeld door in hun regelgeving de bestemming te regelen van de middelen die deze overheid met miskenning van de materiële bevoegdheidsverdeling besteedt.

3. De gemachtigde bezorgde een exemplaar van de overeenkomst die tussen het Agentschap Zorg en Gezondheid en het Comité van de verzekering voor geneeskundige verzorging van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (hierna: RIZIV) zou zijn<sup>27</sup> gesloten op 13 oktober 2015 voor een periode van 1 augustus 2015 tot 31 juli 2016. Volgens de overeenkomst zou het RIZIV een aantal acties meefinancieren, namelijk met betrekking tot een coördinator voor de uitrol van medicatieschema's, een coördinator voor helpdesks om aan zorgverstrekkers ondersteuning te bieden bij het gebruik van e-gezondheidsdiensten, de uitbouw van een online leeromgeving voor zorgverstrekkers, alsook met betrekking tot de uitbreiding van het aanbod op de website 'éénlijn.be' inzake opleidingen via zgn. 'webinars' en inzake de helpdesk.

Aan de hand van de beknopte omschrijving van deze activiteiten is het voor de Raad van State niet mogelijk om op sluitende wijze uit te maken of ze wel kunnen worden ingepast in de voorbehouden bevoegdheid van de federale overheid inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering<sup>28</sup> en of ze niet veeleer verband houden met de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap inzake het

<sup>26</sup> Voetnoot 5 van het geciteerde advies: Voetnoot 20 van het geciteerde advies: J. VANPRAET, *De latente staatshervorming. De bevoegdheidsverdeling in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de adviespraktijk van de Raad van State*, Brugge, die Keure, 2011, 51. Zie ook, wat betreft de toepassing van dit beginsel ten aanzien van de gewesten: GwH 8 december 2011, nr. 184/2011, B.6.6 en B.7.3; GwH 24 mei 2012, nr. 67/2012, B.7.7 en B.8.3; adv.RvS 32.371/VR van 23 oktober 2001 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 22 maart 2002 „houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 11 oktober 2001 tussen de federale Staat, het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het meerjarig investeringsplan 2001-2012 van de N.M.B.S.“; *Parl.St.* Kamer 2001-02, nr. 50-1463/001, 10-11 en adv.RvS 53.166/VR van 15 mei 2013 over een voorontwerp van decreet van het Waalse Gewest „modifiant la loi du 2 avril 1962 relative à la Société fédérale de Participations et d'Investissement et les sociétés régionales d'investissement“ (niet bekendgemaakt). Wat betreft de (territoriale) bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenschappen, zie onder meer GwH 3 oktober 1996, nr. 54/96, B.8.2.

<sup>27</sup> Voetnoot 6 van het geciteerde advies: Voetnoot 21 van het geciteerde advies: De overeenkomst is enkel ondertekend namens het Agentschap en niet namens het Comité.

<sup>28</sup> Voetnoot 7 van het geciteerde advies: Voetnoot 22 van het geciteerde advies: Artikel 5, § 1, I, tweede lid, 1<sup>o</sup>, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 „tot hervorming der instellingen“.

gezondheidsbeleid, vooral dan enerzijds het beleid betreffende de zorgverstrekkingen in en buiten de verplegingsinrichtingen<sup>29</sup> en anderzijds de organisatie van de eerstelijnsgezondheidszorg en de ondersteuning van de gezondheidszorgberoepen van de eerste lijn<sup>30</sup>. Die laatste bevoegdheid werd in de parlementaire voorbereiding omschreven als de 'infrastructurele en organisatorische omkadering van het gezondheidszorgniveau buiten acute ziekenhuizen waar professionele hulpverleners zich toeleggen op de eerste deskundige opvang en de begeleiding van gezondheidsproblemen die de patiënt ervaart zelf niet te kunnen oplossen'. Het komt de Raad van State voor dat de acties die in de zo-even aangehaalde overeenkomst worden omschreven, op zijn minst zeer nauw aanleunen bij deze bevoegdheden, zo ze er al niet mee samenvallen. Gelet op de beknopte omschrijving van die acties kan de Raad van State daarover niet met zekerheid een oordeel vellen en ziet hij zich genooddaakt om op dat punt een voorbehoud te formuleren.

In elk geval zal in de memorie van toelichting moeten worden uiteengezet hoe de in de overeenkomst bedoelde acties volgens de stellers van het ontwerp binnen de voorbehouden bevoegdheid van de federale overheid inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering kunnen worden ingepast. Het is immers enkel in dat geval dat ze vanwege de federale overheid op bevoegdheidsconforme wijze ten goede kunnen komen aan de zorgverstrekkers in de eerstelijnsgezondheidszorg, op de wijze die de Vlaamse Gemeenschap in dit geval kan bepalen. In dat geval komt het de Raad van State overigens voor dat de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap blijkbaar in die mate een gezamenlijk beleid uitstippelen, dat het eigenlijk gaat om het gezamenlijk uitoefenen van eigen bevoegdheden, waarvoor overeenkomstig artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 een samenwerkingsakkoord vereist is.<sup>31-32</sup> Ook op dit punt ontbreekt het de Raad van State aan de nodige klaarheid, gelet op de beknopte omschrijving van de in de overeenkomst bedoelde acties, zodat hij zich moet beperken tot het formuleren van een voorbehoud.“

2.2. In de memorie van toelichting wordt uiteengezet op welke bevoegdheden van de federale overheid de acties in de overeenkomsten van 13 oktober 2015 en van 27 januari 2017 betrekking hebben, namelijk op de voorbehouden bevoegdheid inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering en, onderliggend, op de residuaire bevoegdheid inzake de uitoefening van de geneeskunde (in zoverre informaticatoepassingen voor het voorschrijven van geneesmiddelen en het bijhouden van het medisch dossier door huisartsen worden gepromoot en ondersteund). Die uitleg laat de Raad van State toe om

<sup>29</sup> Voetnoot 8 van het geciteerde advies: Voetnoot 23 van het geciteerde advies: Artikel 5, § 1, I, eerste lid, 1<sup>o</sup>, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

<sup>30</sup> Voetnoot 9 van het geciteerde advies: Voetnoot 24 van het geciteerde advies: Artikel 5, § 1, I, eerste lid, 6<sup>o</sup>, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Wat deze bevoegdheidscategorie betreft moet erop worden gewezen dat in het kader van de zesde staatshervorming verscheidene regelingen (en dus ook de ermee samenhangende materiële bevoegdheid) aan de gemeenschappen zijn overgedragen die inhoudelijk nauw aanleunen bij hetgeen het voorwerp uitmaakt van de zo-even aangehaalde overeenkomst (zie *Parl.St.* Senaat, 2012-13, nr. 5-2232/1, 5 en 39-41).

<sup>31</sup> Voetnoot 10 van het geciteerde advies: Voetnoot 25 van het geciteerde advies: Overigens zou de federale inbreng van middelen in zo'n samenwerkingsakkoord tot gevolg hebben dat dit akkoord “de Staat [zou] kunnen bezwaren”, zodat alvast de instemming van de Kamer van volksvertegenwoordigers vereist zou zijn.

<sup>32</sup> Voetnoot 11 van het geciteerde advies: Voetnoot 26 van het geciteerde advies: Een beroep op artikel 92bis/1, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is in dit geval niet mogelijk, omdat die bepaling niet heeft voorzien in de mogelijkheid van gezamenlijke wetten en decreten, maar enkel van gezamenlijke decreten en ordonnanties.

met meer zekerheid dan in het aangehaalde advies 58.291/1/3 te kunnen besluiten dat de betrokken overeenkomsten in grote mate op federale bevoegdheden aansluiten.

De gemachtigde verwees bovendien naar een protocolakkoord van 19 oktober 2015 „Actualisering van het Actieplan eGezondheid Actieplan 2015-2018 (V2.0)“<sup>33</sup> waarin beleidsafspraken worden gemaakt aangaande gezamenlijke acties die tegen 2019 moeten worden genomen en die onder meer betrekking hebben op de acties die in de overeenkomsten van 13 oktober 2015 en van 27 januari 2017 aan bod komen.

Dat neemt echter niet weg dat de Raad van State uit de betrokken overeenkomsten en de memorie van toelichting niet op sluitende wijze kan opmaken of de financiële middelen die door de federale overheid op grond van dat protocolakkoord via het RIZIV worden ingebracht voor de financiering en de uitvoering van de gemeenschappelijke acties, enkel betrekking hebben op federale bevoegdheden. De federale overheid zou immers de bevoegdheidsverdelende regels schenden indien ze met de betrokken financiële middelen acties zou ondersteunen die duidelijk behoren tot de gemeenschapsbevoegdheden inzake het gezondheidsbeleid, onder meer inzake de eerstelijnsgezondheidszorg.

Ten slotte rijst de vraag of het protocolakkoord van 19 oktober 2015 niet, minstens wat betreft de federale overheid, aan de parlementaire instemming moet worden onderworpen, in zoverre alvast de federale overheid zich engageert om de erin vermelde acties financieel te ondersteunen (zie daarover reeds opmerking 3 van het aangehaalde advies 58.291/1/3).”

2.2. Hetzelfde bevoegdheidsrechtelijk voorbehoud lijkt te moeten worden geformuleerd met betrekking tot de ontvangsten en uitgaven in het kader van het avonant en de overeenkomst van 1 oktober 2018. De gemachtigde verklaarde niettemin het volgende:

“Zoals hierboven reeds vermeld worden de middelen toegekend in het kader van het huidige plan eGezondheid en het hieraan verbonden protocolakkoord van 19 oktober 2015 „Actualisering van het Actieplan eGezondheid – Actieplan 2015-2018 (V2.0)“. Het huidige actieplan e-Gezondheid 2015 – 2018 loopt af op het einde van 2018. Op de IMC Volksgezondheid van 26 maart 2018 werden daarom de principes en de aanpak voor een nieuw actieplan met als looptijd 2019-2021 goedgekeurd en werd mandaat gegeven om tegen het laatste kwartaal van 2018 en onder de vorm van een nieuwe protocol, een voorstel van nieuw actieplan voor te stellen. In het najaar van 2018 wordt de finale versie van dit nieuwe actieplan voorgelegd aan de IMC Volksgezondheid. In het nieuwe plan werd actiepunt 12 weerhouden als een belangrijke pijler waarrond cofinanciering zal plaatsvinden.

Het project gedigitaliseerd MFO-overleg, faciliteert door het doelmatig inzetten van digitale middelen de communicatie tussen de verschillende zorgaanbieders en de patiënt m.b.t het medicatieschema. Het vindt hiermee aansluiting bij verschillende actiepunten uit het plan eGezondheid. Dit door het gebruik van elektronische informatiedeling te veralgemenen tussen huisartsen en apothekers en door een betere integratie van de verschillende applicaties in een globaal beheer van de medicatiebehandeling van de patiënten te bewerkstelligen.

Daarnaast heeft ook het project rond de kwaliteit van de SuHMER als primaire doelstelling om de kwaliteit van de zorg te waarborgen en de patiënt correct te informeren, door in elke huisartspraktijk de medische gegevens te registreren op een

<sup>33</sup> Voetnoot 12 van het geciteerde advies: B.S. 11 december 2015.

correcte, gecodeerde en gestructureerde manier in een elektronisch medisch dossier. Het project kwaliteit SuHMER bevordert deze federale doelstellingen door de zorgaanbieders te begeleiden om een kwaliteitsvolle SuHMER op te bouwen en te delen met andere zorgaanbieders en de patiënt.

Wij merken op dat wat betreft het project gedigitaliseerd MFO-Overleg en het project rond de kwaliteit van de SuHMER voornamelijk betrekking hebben op de werking van huisartsen en apothekers en bijgevolg in grote mate aansluiten op federale bevoegdheden. Dit werd ook eerder opgemerkt door de Raad van State in haar eerder advies over de vorige projectperiode (zie punt 2.2. van Advies 61.377/1/3 van 28 april 2018).

Voor wat betreft het project rond BelRAI verwijzen we tevens naar het protocolakkoord BelRAI van 28 maart 2018 waarin de samenwerking tussen de verschillende overheden wordt beschreven voor wat betreft het BelRAI-instrument. Dit inschalingsinstrument is een multidisciplinair zorginschalingsinstrument met als prioritaire doelstelling het ondersteunen van de opmaak van het zorgplan voor de patiënt. Het multidisciplinaire aspect maakt echter dat het instrument een gedeelde bevoegdheid wordt van de verschillende overheden naar gelang de zorgsetting waarin het instrument wordt gebruikt. Echter, het delen van deze gegevens blijft beperkt tot de gezondheidsberoepen gedefinieerd in het KB78. Tevens wordt de BelRAI-applicatie en databank centraal beheerd en ontwikkeld vanuit de federale overheid. Er lopen daarnaast ook verschillende initiatieven op federaal niveau om een kwaliteitsvol opleidingskader te registreren. De middelen zullen daarom in de eerste plaats worden aangewend om de federale acties binnen het Vlaanderen te ondersteunen. We denken hierbij voornamelijk aan opleiding voor verpleegkundigen, huisartsen, kinesisten. Alsook om de randvoorwaarden voor wat betreft het gebruik van de centrale belRAI-databank mogelijk te maken, vooral op vlak van machtigingen en informatieveiligheid.”

2.3. Uit het betoog van de gemachtigde kan worden afgeleid dat de beoogde projecten op het eerste gezicht niet strijdig zijn met de bevoegdheidsverdeling inzake gezondheidszorg na de Zesde Staatshervorming, maar – mede bij gebrek aan inzicht in het detail van die projecten – kan er ook niet op sluitende wijze worden geconcludeerd dat de financiële middelen die door de federale overheid op grond van de avenant en de overeenkomst van 1 oktober 2018 via het RIZIV worden ingebracht voor de financiering en de uitvoering van de betrokken projecten, enkel betrekking hebben op federale bevoegdheden.

Net als in het zo-even aangehaalde advies rijst ook hier de vraag of de avenant en de overeenkomst van 1 oktober 2018 niet, minstens wat betreft de federale overheid, aan de parlementaire instemming moeten worden onderworpen, in zoverre alvast de federale overheid zich engageert om de erin vermelde acties financieel te ondersteunen.

## Hoofdstuk 11 – Landbouw en Visserij

### Afdeling 1 – Landbouwrampenfondsen – uitsluiten teelt- en oogstschade

#### Artikel 37

In zoverre artikel 37 van het voorontwerp ertoe strekt dat voor de landbouwrampen erkend vanaf 1 september 2019, teelten en oogsten geen vergoedbare goederen meer zijn in het kader van de wet van 12 juli 1976 „betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen“, kan worden verwezen naar hetgeen hiervoor bij de artikelen 12 en 13 van het voorontwerp is opgemerkt.

## Hoofdstuk 12 – Onderwijs en Vorming

### Afdeling 1 – Uitbreiding Tijdelijk Onderwijs Aan Huis (TOAH) naar kleuters vanaf 2,5 jaar

#### Artikel 38

Het ontworpen artikel 34 van het decreet basisonderwijs bevat een machtiging aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden te bepalen volgens welke leerlingen recht hebben op zowel tijdelijk onderwijs aan huis als op synchroon internetonderwijs.

Die machtiging aan de Regering moet worden gelezen in het licht van artikel 24 van de Grondwet. Dat artikel bepaalt dat ieder recht op onderwijs heeft, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De concretisering van dit recht, door de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs, dient door de decreetgever zelf te worden geregeld. Zoals bekend drukt artikel 24, § 5, van de Grondwet de wil van de grondwetgever uit om aan de decreetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs wat de inrichting, erkenning en subsidiëring betreft. Opdrachten aan de regering zijn mogelijk, maar laten niet toe om de onnauwkeurigheid of de onvoldoende omstandige beleidskeuzes van de wetgever op te vangen of te verfijnen.

Het recht op onderwijs vervat in artikel 24, § 3, van de Grondwet komt toe aan ieder kind, ongeacht het ziek is of niet. Het binnen redelijke grenzen organiseren of financieren van onderwijs dat aangepast is aan de bijzondere situatie van zieke kinderen is bijgevolg een grondwettelijke verplichting. De decreetgever dient de beleidskeuze te maken hoe aan dit recht invulling wordt gegeven, en hoe het onderwijs voor zieke kinderen wordt georganiseerd. De beleidsafwegingen daarbij, met het oog op een redelijke invulling van het recht op onderwijs, dienen, gelet op artikel 24, § 5, van de Grondwet, door de decreetgever gemaakt te worden. Een onderscheid dat daarbij gemaakt wordt, dient in het licht van het gelijkheidsbeginsel door de decreetgever te kunnen worden verantwoord.

De voorwaarden die de Vlaamse Regering kan bepalen ten aanzien van het recht op tijdelijk onderwijs kunnen de in het licht van artikel 24, § 3, van de Grondwet, essentiële beleidskeuze van de decreetgever niet vervangen of verfijnen.



Uit het voorgaande volgt dat de ontworpen machtiging aan de Vlaamse Regering niet toelaat, en dus geen rechtsgrond biedt, om voorwaarden op te leggen die het recht op tijdelijk onderwijs aan huis als dusdanig ontnemen aan bepaalde categorieën van leerlingen.

De machtiging in artikel 38 van het voorontwerp dient dus met dat voorbehoud te worden gelezen.

## Afdeling 2 – Eenmalig werkingsbudget voor het kleuteronderwijs

### Artikel 39

1. Ter wille van de conformiteit met de ontworpen paragraaf 3, schrijve men aan het einde van de ontworpen paragraaf 4 “wordt uitbetaald uiterlijk op 31 maart 2019”.
2. Er dient te worden afgezien van de terugwerkende kracht tot 1 september 2018 van artikel 39, 2°, van het voorontwerp (zie artikel 69 van het voorontwerp) aangezien deze, zoals door de gemachtigde wordt beaamd, overbodig is.

## Afdeling 3 – Aanpassing budget lerarenplatform basisonderwijs

## Afdeling 4 – Eenmalig werkingsbudget voor werkdrukverlaging in het basisonderwijs

## Afdeling 5 – Schrappen voorwaarde dat een school voor buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4 type 5 enkel bij een universitair ziekenhuis kan worden opgericht

## Afdeling 6 – Aanpassing budget lerarenplatform secundair onderwijs

Bij deze afdelingen zijn geen opmerkingen te maken.

## Afdeling 7 – Cao V Hoger Onderwijs

### Artikel 49

Voor de verhoging van de werkingsmiddelen beperkt het ontworpen artikel III.24, § 8, van de Codex Hoger Onderwijs zich ertoe te verwijzen naar de CAO V Hoger Onderwijs. Aldus wordt verwezen naar een niet-normatieve tekst, waarin de betrokken verhoging van de werkingsmiddelen overigens zeer summier wordt geregeld.

Een dergelijke werkwijze staat op gespannen voet met artikel 24, § 5, van de Grondwet, aangezien aldus een essentieel element van de verhoging en verdeling van de werkingsmiddelen niet bij decreet wordt geregeld. In de plaats van te verwijzen naar de CAO V Hoger Onderwijs, dient de verhoging van de werkingsmiddelen in de ontworpen bepaling zelf te worden geregeld. In de memorie van toelichting kan dan worden verduidelijkt dat op die wijze de voornoemde cao wordt uitgevoerd.

## Afdeling 8 – Inkanteling HBO5/SLO-opleidingen volwassenenonderwijs

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

## Afdeling 9 – Bijkomende financiering voor de uitbreiding van de studieomvang van de bacheloropleiding verpleegkunde

### Artikel 51

De bijkomende middelen waarin is voorzien in het ontworpen artikel III.40/1 van de Codex Hoger Onderwijs, worden aan de hogescholen toegekend op basis van het aantal “financieringspunten diploma’s”. De hogescholen worden aldus verschillend behandeld op grond van het aantal financieringspunten. Het onderscheid steunt weliswaar op een objectief criterium, maar de vraag rijst of dat criterium wel pertinent en relevant is. De middelen voor de toekomstige opleiding worden immers bepaald aan de hand van het aantal afgestudeerde studenten in de vroegere opleiding, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele wijzigende verhouding van het aantal studenten per hogeschool in de nieuwe opleiding. De vraag is of dergelijk verschil in behandeling wel in alle gevallen evenredig is. Hierover ondervraagd heeft de gemachtigde verklaard dat “het verdelingsmechanisme is gekozen in samenspraak met de VLHORA”.

De stellers van het voorontwerp doen er goed aan het gekozen criterium en de eventuele gevolgen ervan op de financiering van de hogescholen in de memorie van toelichting nader te verantwoorden.

## Afdeling 10 – Subsidie KULeuven voor de optie “islamitische theologie en godsdienstwetenschappen”

## Afdeling 11 – Inkanteling HBO5/SLO-opleidingen beroepsonderwijs

## Afdeling 12 – Bijkomende investeringsmiddelen hogescholen

## Afdeling 13 – Bijkomende middelen wettelijke werkgeversbijdrage

## Afdeling 14 – Toelage hogere instituten en andere instellingen voor Schone Kunsten

## Afdeling 15 – Technische aanpassing regeling tot toekenning van een aanvullend pensioenbedrag aan de personeelsleden van de centra voor basiseducatie

## Afdeling 16 – Aanpassing berekening werkingstoelagen cbe en cvo

## Afdeling 17 – Oprichting begrotingsfonds “Fonds Volwassenenonderwijs”

## Afdeling 18 – Toekenning jaarlijkse aanvullende leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Afdeling 19 – Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Afdeling 20 – Aanpassing maximumpercentage vaste benoeming in de sector basiseducatie

Afdeling 21 – Aanpassing aanwending recuperatiefonds Studietoelagen

Bij deze afdelingen zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 22 – Cao V Hogere Zeevaartschool

Artikel 65

Bij het ontworpen artikel 2, § 5, van het decreet van 20 februari 2009 „betreffende de Hogere Zeevaartschool“ kan dezelfde opmerking worden gemaakt als bij artikel 49 van het voorontwerp.

Afdeling 23 – Aanpassing regeling diensten met onderwijsbehoeften

Artikel 67

In de memorie van toelichting wordt bij artikel 67 van het voorontwerp verduidelijkt dat de Vlaamse Regering “de enveloppe [kan] verhogen om in te spelen op bijkomende bedden”. Ook al blijkt uit de ontworpen bepaling niet dat aan de Vlaamse Regering op dit vlak een machtiging wordt verleend, komt het overeenkomstig artikel 13, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 „tot hervorming der instellingen“ in elk geval enkel de decreetgever toe om het bedrag van de subsidie-enveloppe te bepalen.

Afdeling 24 – Extra werkingsmiddelen voor technische uitrusting in het secundair onderwijs

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 13 – Inwerkingtreding

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

JO BAERT

Minaraad  
Herman Teirlinckgebouw  
Havenlaan 88 bus 15  
1070 Brussel  
T 02 558 01 30  
E info@minaraad.be  
www.minaraad.be

De heer Bart Tommelein  
Viceminister-president  
Vlaamse minister van Begroting,  
Financiën en Energie  
Kreupelenstraat 2  
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
Datum	/	02/M6/2018/ Telefoon	/
18 oktober 2018	Vragen naar / e-mail Jan.verheeke@minaraad.be	02 558 01 36	

Betreft: voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019

Mijnheer de minister,

Op vrijdag 12 oktober jongstleden bezorgde u de Minaraad de in rand vermelde adviesvraag. De Minaraad besliste om hierover geen advies uit te brengen.

Hoogachtend,

  
Mathias Bienstman,  
Vorzitter



De heer Bart Tommelein  
Viceminister-president van de Vlaamse Regering  
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie  
Kreupelenstraat 2  
B-1000 Brussel

**contactpersoon**  
Hans Bonnarens  
hbonnarens@serv.be

**ons kenmerk**  
MORA\_BR\_20181022\_Programmadecreet\_2019

**Brussel**  
22 oktober 2018

## **Advies voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019**

Mijnheer de minister

Op 12 oktober ontving de Mobiliteitsraad uw vraag om een spoedadvies te verlenen over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019. Het advies van de MORA richt zich op twee artikelen uit het voorontwerp van decreet: artikel 7 over de vrijstelling van BIV voor motorfietsen die uitsluitend aangedreven worden door een elektrische motor of waterstof, en artikel 14 over de voorbehouden enveloppe binnen het Verkeersveiligheidsfonds voor lokale verkeersveiligheidsprojecten in schoolomgevingen.

### **Vrijstelling BIV motorfietsen op elektriciteit en waterstof**

Artikel 7 van het voorontwerp van decreet beoogt een vrijstelling van BIV voor motorfietsen uitsluitend aangedreven door elektrische motor of waterstof, en dit enkel voor natuurlijke personen. Hoewel de MORA overtuigd is dat milieukenmerken een aanzienlijke rol moeten spelen in de belasting van voertuigen, meent hij dat dit op een doordachte wijze moet gebeuren.

De MORA wil daarom herhalen wat hij reeds benadrukte in zijn advies over de vergroening van de verkeersfiscaliteit van 16 december 2016. Volgens de Raad moet de Vlaamse Regering voorzichtig omspringen met het vrijstellen van voertuigen van verkeersgerelateerde belastingen aangezien de maatschappelijke kosten van een voertuig verder reiken dan enkel de emissies. De MORA meent dat indien de Vlaamse Regering vrijstellingen wil voorzien, deze beperkt moeten zijn in tijd.

### **Enveloppe verkeersveiligheid schoolomgevingen in Verkeersveiligheidsfonds**

Het voorontwerp van decreet stelt voor om binnen het Verkeersveiligheidsfonds een voorbehouden enveloppe van minstens 10 miljoen euro te creëren voor subsidies aan gemeenten die projecten uitvoeren om de infrastructuur aan schoolomgevingen aan te passen. De Mobiliteitsraad is tevreden dat de Vlaamse Regering met deze maatregel gemeentebesturen wil helpen om schoolomgevingen verkeersveiliger te maken.

Sinds 1 januari 2018 is de financieringsmethode van het Verkeersveiligheidsfonds gewijzigd, waardoor er een jaarlijkse gegarandeerde instroom is van 17,97 miljoen euro, in combinatie met de boeteontvangsten die het totaalbedrag van 161,293 miljoen euro overschrijden. Aangezien het fonds nog geen volledig jaar werkt met deze nieuwe financieringsmethode is het voor de MORA niet duidelijk wat de verwachte jaarinkomsten voor het Verkeersveiligheidsfonds zijn en of deze voorbehouden enveloppe al dan niet druk zal zetten op de financiële slagkracht van het fonds.

Daarnaast communiceerde Minister Weyts op 3 september dat 20 miljoen euro uit het Vlaams Verkeersveiligheidsfonds zou gereserveerd worden voor infrastructurele maatregelen in schoolomgevingen. In de memorie van toelichting is echter sprake van een voorbehouden enveloppe van minstens 10 miljoen euro. De MORA vraagt daarom meer duidelijkheid over de middelen die binnen het Verkeersveiligheidsfonds zullen worden voorbehouden voor de subsidiëring van infrastructuurprojecten in schoolomgevingen, alsook voor de andere uitgaven die gebeuren van uit het fonds.

De Raad herhaalt zijn standpunt uit het advies over het voorontwerp van programmadecreet 2018, namelijk dat het belangrijk is om te monitoren dat het Verkeersveiligheidsfonds te allen tijde over voldoende middelen beschikt. Naast de voorbehouden enveloppe voor lokale projecten die nu wordt ingevoerd, moet het fonds voor de MORA ook een effectieve bijdrage leveren aan gerichte initiatieven op het vlak van handhaving, betere ongevallenregistratie en overige verkeersveilige infrastructuur. De Raad vraagt daarom om via de relevante fora zoals het Vlaams Forum Verkeersveiligheid en het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid en zijn werkkamers, voldoende transparantie aan de dag te leggen ten overstaan van de betrokken stakeholders, zowel over de criteria voor het beoordelen van subsidieaanvragen en over de gehanteerde minimale kwaliteitscriteria, als over de werking van het Verkeersveiligheidsfonds in zijn geheel.

Hoogachtend



Daan Schalck  
voorzitter



## Advies

# Programmadecreet 2019

Brussel, 22 oktober 2018





Voorblad: Droogteschade in een aardappelveld in Vlaanderen, 2018 © ABS

Adviesvraag: Advies Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019

Adviesvrager: Bart Tommelein, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Ontvangst adviesvraag: 16 oktober 2018

Adviestermijn: 10 dagen

Goedkeuring raad: 22 oktober 2018, volgens schriftelijke procedure.

Adviesnummer: 2018-22

Dossierhouder: Wouter Vanacker – [wvanacker@serv.be](mailto:wvanacker@serv.be)

Contactpersoon: Koen Carels – [kcarels@serv.be](mailto:kcarels@serv.be)



De heer Bart Tommelein  
Vice-minister-president van de Vlaamse Regering  
Vlaams minister van Begroting, Financiën, en Energie  
Kreupelenstraat 2  
B-1000 BRUSSEL

## Advies Programmadecreet 2019

Mijnheer de minister

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij ontving op dinsdag 16 oktober 2018 de vraag om met spoed advies te verlenen over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019. De SALV stelde het onderhavige advies vast op maandag 22 oktober 2018 middels de schriftelijke procedure.

### Situering

#### Programmadecreet

De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een programmadecreet op. Daarin staan maatregelen die de regering nodig vindt om de begroting van het volgende jaar te kunnen uitvoeren. Elk van de maatregelen van het programmadecreet slaat op een stukje van de begroting en kunnen gaan over uiteenlopende onderwerpen zoals onderwijs, leefmilieu, cultuur, fiscaliteit, welzijn, landbouw, enzovoort. De maatregelen moeten rechtstreeks verband houden met de begroting. Indien blijkt dat een bepaling van het ontwerp van programmadecreet geen rechtstreeks verband heeft met de begroting, wordt die uit het ontwerp van programmadecreet verwijderd<sup>1</sup>.

De Omzendbrief Wetgevingstechniek stipuleert bovendien dat normatieve autonome bepalingen die zonder beperking in de tijd gelden, niet in programmadecreten mogen worden opgenomen:

*“Art. 103. In een niet-regelgevende tekst, zoals een begroting, kunnen geen regelgevende bepalingen staan. Formuleer in programmadecreten en andere wetgevende teksten die diverse bepalingen bevatten, geen autonome bepalingen die zonder beperking in de tijd gelden, of het nu gaat om geïsoleerde bepalingen of om bepalingen die een nieuwe juridische regeling instellen. Programmadecreten en andere wetgevende teksten die diverse bepalingen bevatten, vormen verzamelteksten, die veel wijzigingsbepalingen bevatten en*

---

<sup>1</sup> Vlaams Parlement, Begrippenlijst: Programmadecreet. Cf. <https://www.vlaamsparlement.be/over-het-vlaams-parlement/begrippenlijst/programmadecreet>.

*tijdelijke autonome bepalingen met betrekking tot verschillende domeinen. Het is onwenselijk dat daarin autonome bepalingen worden opgenomen die zonder beperking in de tijd gelden.*<sup>2</sup>

De vaststelling van de aanwezigheid van onwenselijke bepalingen in het Programmadecreet en hun ontvankelijkheid behoort tot de verantwoordelijkheden van Voorzitter en het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement, conform art. 64 van het reglement van het Vlaams Parlement<sup>3</sup>. Door de regeling wordt onder meer vermeden dat belangrijke, normatieve bepalingen deel kunnen uitmaken van een decreet houdende bepalingen ter begeleiding van de begroting (bv. een programmadecreet), en als dusdanig slechts het voorwerp kan vormen van een algemeen debat in de plenaire zitting van het Vlaams Parlement<sup>4</sup>.

### Het Rampenfonds en het Landbouwrampenfonds

Tot de Zesde Staatshervorming behoorden het (algemene) Rampenfonds en het Landbouwrampenfonds tot de residuaire bevoegdheden van de federale staat. De Nationale Kas voor rampenschade omvatte twee fondsen:

- Het nationaal Fonds voor algemene rampen. De erkenning van een algemene ramp gebeurt door de Ministerraad op voordracht van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken;
- Het nationaal Fonds voor landbouwrampen. De erkenning van een landbouwramp gebeurt door de Ministerraad op voordracht van de minister bevoegd voor Landbouw.

Sinds de implementatie van de Zesde Staatshervorming (2014) zijn de gewesten bevoegd voor de erkenning van een natuurlijk fenomeen als landbouwramp. Ze zijn tevens bevoegd om de regels te bepalen inzake de vergoeding van de slachtoffers.

De relatie tussen het Rampenfonds en het risicobeheer in de landbouw maakt het voorwerp uit van het Regeerakkoord 2014-2019:

*“Het risicobeheer moet een nieuwe fase ingaan waarbij concreet wordt nagegaan hoe ver we kunnen gaan in het verzekeren van bepaalde risico’s (SIC):*

*o De werking van het landbouwrampenfonds wordt geoptimaliseerd: de administratieve afhandeling moet eenvoudiger en sneller, meer duidelijkheid over de inzet van het instrument moet meer rechtszekerheid geven, en [er moeten garanties komen op voldoende middelen].*

<sup>2</sup> Vlaamse Regering, Omzendbrief Wetgevingstechniek, 2009, art. 103.

<sup>3</sup> Vlaams Parlement, 7 februari 2018, Reglement van het Vlaams Parlement, art. 64. Zie: <https://www.vlaamsparlement.be/over-het-vlaams-parlement/hoe-werkt-het-vlaams-parlement/reglement-van-het-vlaams-parlement#titel11>.

<sup>4</sup> Vlaams Parlement, 7 februari 2018, Reglement van het Vlaams Parlement, art. 67. Zie: <https://www.vlaamsparlement.be/over-het-vlaams-parlement/hoe-werkt-het-vlaams-parlement/reglement-van-het-vlaams-parlement#titel11>.

*We onderzoeken of een all-weersverzekering haalbaar is.*<sup>5</sup>

In diezelfde zin wordt verderop in het Regeerakkoord 2014-2019 geformuleerd:

*“De regionalisering van het landbouwrampenfonds geeft ons de mogelijkheid om vlotter te kunnen beslissen over landbouwrampen. Wij onderzoeken de mogelijkheden van een all-weersverzekering als alternatief.”*<sup>6</sup>

### Relevant voorwerp van het voorontwerp van decreet

Art. 12 en 13 in het voorliggend voorontwerp van decreet voorzien in de uitsluiting van schade aan teelten of oogsten uit het algemeen Rampenfonds ten gevolge van landbouwrampen erkend vanaf 1 september 2019, door middel van wijzigingen van art. 7 en 9 van het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest<sup>7</sup>.

Art. 37 van het voorliggend voorontwerp van decreet voorziet in de wijziging van de Wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen<sup>8</sup>. Voor landbouwrampen erkend vanaf 1 september 2019 zijn teelten en oogsten niet langer vergoedbare goederen binnen dat regelgevend kader.

In de Memorie van Toelichting wordt de uitsluiting gekaderd binnen de vorming van een voorstel van nieuw regelgevend kader voor het algemeen rampenfonds en het landbouwrampenfonds. Dit nieuwe systeem van vergoeding van uitzonderlijke klimatologische schade aan landbouwteelten zal de vorm aannemen van een sectoraal fonds en/of een weersverzekering (zoals in het buitenland) met sector-responsabilisering en stabiele jaarlijkse financiële bijdragen vanuit de overheid zodat het systeem minder grote opstoten veroorzaakt voor de begroting. Met het oog op dit nieuwe kader wordt in de huidige regelgeving een ‘sunset clause’ ingeschreven waardoor de vergoeding voor teelt- of oogstschade vanuit het huidige algemeen rampenfonds sowieso afloopt op 1 september 2019.

<sup>5</sup> Vlaamse Regering, Regeerakkoord 2014-2019, p. 70. Cf. <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/het-regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2014-2019>.

<sup>6</sup> Vlaamse Regering, Regeerakkoord 2014-2019, p. 72. Link: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/het-regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2014-2019>.

<sup>7</sup> Decreet van 3 juni 2016 (B.S. 23 juni 2016) betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest.  
Cf. [http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article\\_body.pl?language=nl&caller=summary&pub\\_date=16-06-23&numac=2016036021](http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article_body.pl?language=nl&caller=summary&pub_date=16-06-23&numac=2016036021).

<sup>8</sup> Wet van 12 juli 1976 (B.S. 13 augustus 1976) betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen. Link: [http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi\\_loi/loi\\_a1.pl?language=nl&la=N&cn=1976071230&table\\_name=wet&caller=list&fromtab=wet&tri=dd+AS+RANK](http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a1.pl?language=nl&la=N&cn=1976071230&table_name=wet&caller=list&fromtab=wet&tri=dd+AS+RANK).

## Advies

**[1] SALV adviseert negatief. De SALV vraagt de Vlaamse beleidsmakers om de passages, die de uitsluiting van teelt- of oogstschade door rampen erkend vanaf 1 september 2019 uit het Rampenfonds en het Landbouwrampenfonds vooropstellen, uit het Programmadecreet 2019 te schrappen. Naast inhoudelijke argumenten stelt de adviesraad zich bijzonder ernstige vragen bij de gekozen beleidsprocedure.**

**[2] De SALV betreurt dat deze inhoudelijke wijziging van heel gewichtige regelgeving zich niet via de daartoe geschikte bestuursprocessen voltrekt, en evenmin rekening houdt met de vooropgestelde beleidsintenties in het Regeerakkoord 2014-2019.** De SALV vindt dat het voorliggende voorontwerp van decreet een fundamentele inhoudelijke wijziging van het beleid omvat, die verder gaat dan een begrotingswijziging. Daarenboven omvatten de passages duidelijk bepalingen die normatief zijn, en niet beperkt in de tijd. **Afgetoetst aan de voorschriften uit de Omzendbrief Wetgevingstechniek en het Reglement van het Vlaams Parlement, is het dan ook maar de vraag of de vooropgestelde bepalingen thuishoren in het Programmadecreet<sup>9</sup>.** Een dergelijke fundamentele inhoudelijke beleidswijziging noodzaakt volgens de SALV eerder een gedegen voorbereiding via daartoe geijkte bestuurlijke procedures, bijvoorbeeld door het opmaken van een conceptnota die aan een ontwerp van decreet voorafgaat.

Daarenboven gaf de Vlaamse Regering in het Regeerakkoord 2014-2019 aan dat zij de hervorming van het risicobeheer in de landbouw zou onderzoeken. Uit het onderhavig voorontwerp van decreet blijkt geenszins dat een dergelijke cruciale onderbouwing aan de basis ligt van de vooropgestelde beleidswijziging. De Vlaamse Regering heeft zich eerder middels haar Witboek Open en Wendbaar Bestuur tot een goede onderbouwing van haar beleid geëngageerd<sup>10</sup>.

**[3] De SALV pleit voor een nieuw, stimulerend beleid inzake indekking van weersrisico's via private verzekeringen, maar daarbij moet het Vlaams (Landbouw)Rampenfonds als essentieel component behouden blijven.** Het (Landbouw)Rampenfonds moet immers een belangrijke rol in het risicobeheer in de land- en tuinbouw blijven vervullen – niet in het minst in het licht van de klimaatverandering, de toenemende risico's en onzekerheid die daarmee gepaard gaan en het strategische belang van de Vlaamse land- en tuinbouwsector in de voedselproductie en de Vlaamse agro-voedingscluster.

Inzake private verzekeringen kan een systeem van subsidiëring van verzekeringspremies uitgewerkt worden voor de land- en tuinbouwers die een weersverzekering aangaan.

De rol van het Vlaams (Landbouw)Rampenfonds blijft daarnaast belangrijk voor de ontwikkeling van die verzekeringsmarkt met voldoende vraag en aanbod. Het komt er op aan de intrede van de private markt op een haalbare en betaalbare manier te ondersteunen en te

<sup>9</sup> Vlaamse Regering, Omzendbrief Wetgevingstechniek, 2009, art. 103.

<sup>10</sup> Vlaamse Regering, 7 juli 2017, Witboek Open en Wendbaar Bestuur, p. 24.

Zie: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/witboek-open-en-wendbare-overheid>.

sturen door passend in te werken op de diepte, de breedte, en de snelheid waarmee de private markt zich ontwikkelt.

- De diepte waarop de private markt opereert, dient te worden afgestemd op de omvang van het risico. Idealiter dekt de franchise daarbij het normale risico van de ondernemer af, i.e. het eerste verlies (tot bijvoorbeeld 20/30%). Een groter verlies (tussen bijvoorbeeld 20/30% en 50%) zou als een vermarktbaar risico via de private verzekeringsmarkt kunnen vergoed worden. Maar voor catastrofale risico's, waarbij nog grotere verliezen (bijvoorbeeld boven 50%) optreden en waarvoor private verzekeringen niet haalbaar en betaalbaar zijn, dient de overheid haar verantwoordelijkheid te nemen en het Vlaams (Landbouw)Rampenfonds aan te spreken.
- Daarnaast vervult het (Landbouw)Rampenfonds ook een belangrijke rol in de dynamische afbakening van de operationele breedte van de private verzekeringsmarkt. Het is essentieel dat de verzekerbare en niet-verzekerbare risico's én teelten duidelijk worden afgebakend. Klimaatrisico's dienen daartoe te worden ingedeeld op basis van hun statistisch voorkomen. Bovendien moet ook de waarde van de verschillende teelten in ogenschouw genomen worden, en dat op basis van areaal en teeltwaarde. De adviesraad vindt dat de private verzekeringen zich in eerste instantie dienen toe te leggen op die klimaatrisico's die het frequentst voorkomen en op de belangrijkste teelten in termen van areaal en teeltwaarde. De operationele breedte van de private verzekeringsmarkt kan zich vervolgens wijzigen op basis van de verdere evoluties inzake vraag, aanbod én uiteindelijke betaalbaarheid van de verzekeringsproducten.
- Het (Landbouw)Rampenfonds is ten slotte ook onontbeerlijk voor de monitoring van de snelheid waarmee de private verzekeringsmarkt wordt uitgebouwd. Die monitoring is noodzakelijk. Bij een te snelle overgang dreigen immers te veel boeren en tuinders onverzekerd achter te blijven. De voorliggende abrupte uitsluiting van teelt- of oogstschade uit het (Landbouw)Rampenfonds is dan ook zeer nefast voor de goede ontwikkeling van een stabiele en betaalbare private verzekeringsmarkt.

Kortom, naast de brede weersverzekering blijft het Rampenfonds noodzakelijk...

- ... als sturend instrument dat de haalbare uitbouw van de private verzekeringsmarkt ondersteunt.
- ... voor schadedekking van hoge schadepercentages (i.e. gedeelte boven bijvoorbeeld 50%) die niet op de private markt verzekerd zijn.
- ... voor tussenkomsten bij onverzekerbare risico's en onverzekerbare teelten.

Indien de Vlaamse Regering voordien reeds het schadeloosstellen van schade aan teelten en oogsten afschaft, bemoeilijkt ze duidelijk de succesvolle werking van het toekomstig model, nog vóór het van start kán gaan.

In eerdere adviezen identificeerde de SALV het (Landbouw)Rampenfonds reeds als een onontbeerlijk component binnen een breder palet van risicobeheersinstrumenten, waarvan

de toepassing gebaseerd wordt op evenwichtige drempels inzake verantwoordelijkheid en blootstelling.<sup>11</sup>



Figuur 1 Het Rampenfonds vormt een onontbeerlijk component binnen een evenwichtig risicobeheer

**[4] De SALV vreest dat de Vlaamse beleidsmakers met de gekozen einddatum voor erkende rampen geen rekening zullen kunnen houden met rampen die zich voordien of op dat moment zouden kunnen voltrekken, maar op die datum nog niet zouden erkend zijn.** Dit jaar (2018) nog is gebleken dat de periode van 1 september een risicovolle periode is, waarin een langdurige ramp (droogte) kan optreden zonder reeds formeel als dusdanig te zijn erkend<sup>12</sup>.

**[5] De raad vraagt verduidelijking over de toekomstige vergoeding voor de overblijvende schadecategorieën in het (Landbouw)Rampenfonds die voor de landbouw relevant zijn, namelijk de schade aan de levende veestapel buiten het gebouw en schade aan de bodem.** De SALV merkt in de bestaande regelgeving op dat niet louter teelten en oogsten erkend worden als schadecategorieën in het (Landbouw)Rampenfonds die voor landbouw bijzonder relevant zijn. Art. 3 van de Wet van 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen poneert immers voor landbouwrampen:

*“Art. 3. Onverminderd de bepalingen van artikel 4, kan alleen tot financiële tegemoetkoming aanleiding geven, de schade veroorzaakt aan hierna bepaalde private goederen :*

<sup>11</sup> Minaraad, SERV, SALV, 2 april 2013, Advies Het Vlaams Klimaatbeleidsplan, 2013-18/2013-~~7~~2013-9, p. 55. <http://www.salv.be/sites/default/files/documenten/2013-09%20advies%20over%20het%20Vlaams%20Klimaatbeleidsplan.pdf>.

<sup>12</sup> Het KMI heeft het bijzondere karakter van de langdurige droogte in de periode van 2 juni tot 13 augustus 2018 pas op 28 augustus 2018 erkend.

A. In het geval van een algemene ramp;

(...)

B. In geval van landbouwramp;

1° de gronden met landbouw- of tuinbouwbestemming;

2° de teelten;

3° de oogsten;

4° de voor de landbouw nuttige dieren.”

En ook in Art. 7, 5° van het Decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest wordt gesteld:

“Art. 7. In uitzondering van artikel 6 wordt niet vergoed:

(...)

5° schade aan private goederen die verzekeraar zijn met toepassing van artikel 123 tot en met 132 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen en artikel 1 tot en met 15 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 betreffende de verzekering tegen brand en andere gevaren wat de eenvoudige risico's betreft of verzekeraar zijn tegen dezelfde risico's op basis van buitenlands recht, met uitzondering van:

a) de niet-binnengehaalde oogsten, de levende veestapel buiten het gebouw, de bodem en de teelten, wat de risico's brand, bliksem, ontploffing, storm, ijs- en sneeuwdruk, overstroming, het overlopen of opstuwen van openbare riolen, aardverschuiving of grondverzakking en aardbeving betreft;

(...)”

Met uitzondering van teelt- of oogstschade lijkt het (Landbouw)Rampenfonds dus wel van toepassing te blijven voor de vergoeding van schade aan de levende veestapel buiten het gebouw en de bodem, en dat voor wat de risico's brand, bliksem, ontploffing, storm, ijs- en sneeuwdruk, overstroming, het overlopen of opstuwen van openbare riolen, aardverschuiving of grondverzakking en aardbeving betreft<sup>13</sup>. De SALV vraagt de Vlaamse beleidsmakers evenwel om meer duidelijkheid over de toekomstige vergoeding van die schadecategorieën.

**[6] De adviesraad is ingevolge het Europees kader waarin de sector opereert, voorstander van het behoud van het (Landbouw)Rampenfonds uit het hoofde van het *level playing field*.** In de meeste EU-landen, waaronder Frankrijk en Duitsland, wordt het risicobeheer in de landbouwsector ondersteund door een gelijkaardige overheidsinterventie bij uitzonderlijke rampen. De SALV vraagt dat er voor het (Landbouw)Rampenfonds optimaal gebruik gemaakt wordt van de ruimte die de Europese regels inzake staatsteun daartoe bieden.

<sup>13</sup> Wet van 12 juli 1976 (B.S. 13 augustus 1976) betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen, Art. 3. Decreet van 3 juni 2016 (B.S. 23 juni 2016) betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest, art. 7, 5°. Links: cf. supra.



**[7] De SALV adviseert om in overleg met de sector de toepassing van het Rampenfonds op onderbouwde wijze te optimaliseren, conform de beleidsintenties geformuleerd in het Regeerakkoord 2014-2019.** Op basis van de voorgaande argumenten adviseert de SALV om een proces van overleg op te starten met de belanghebbenden, zodat een gedragen en onderbouwde oplossing kan gecreëerd worden. De bekommernis om een gedragen beleid maakte reeds eerder deel uit van een uitdrukkelijk engagement van de Vlaamse Regering<sup>14</sup>.

Hoogachtend



Hendrik Vandamme  
voorzitter

Bijlage: Briefadvies Programmadecreet

Kopie: minister Joke Schauvliege

---

<sup>14</sup> Vlaamse Regering, 7 juli 2017, Witboek Open en Wendbaar Bestuur, p. 15f. Cf. <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/witboek-open-en-wendbare-overheid>.



**Advies**

**Algemene Raad i.s.m. Sectorraad  
Kunsten en Erfgoed en Sectorraad  
Media  
19 oktober 2018**

## Advies over het programmadecreet begrotingsopmaak 2019

---

De SARC wordt per brief van 12 oktober 2018 om spoedadvies gevraagd over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 ('programmadecreet BO19').

Volgende punten worden door de SARC geadviseerd:

- Hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media:
  - o Oprichting begrotingsfonds voor de classificatie van films, voor het eerst vertoond in Belgische bioscopen (art. 2)
  - o Wijzigingen aan het decreet van 26 januari 2018 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk (art. 3-4)
- Hoofdstuk 5. Internationaal Vlaanderen
  - o Opheffingsbepaling van rechtspersoon CVN (art. 9)

De SARC-Algemene Raad brengt in samenwerking met de Sectorraad Kunsten en Erfgoed en de Sectorraad Media onderstaand advies uit via een schriftelijke procedure.

### Advies

#### Begrotingsfonds voor filmclassificatie

Er wordt een begrotingsfonds voor de classificatie van films voor het eerst vertoond in Belgische bioscopen opgericht. Het fonds wordt gespijsd door de bijdragen van de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel – Hoofdstad, aan de Vlaamse Gemeenschap voor de coördinatie en het secretariaat van de classificatie van films. Het fonds kan ook gespijsd worden door geldelijke boetes. Het fonds wordt aangewend voor de loon- en werkingskosten die gemaakt worden in het kader van de classificatie van films voor het eerst vertoond in Belgische bioscopen, door de Vlaamse Gemeenschap.

In het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2018, waarover de SARC op 23 april 2018 adviseerde<sup>1</sup>, werd voor de aanwerving van een personeelslid het Fonds Personeelsleden met Verlof voor Opdracht aangewend. Na advies van de

---

<sup>1</sup> [https://cism.be/sarc/AR/adviezen/20180423\\_SARC\\_advies\\_Programmadecreet\\_BA2018.pdf](https://cism.be/sarc/AR/adviezen/20180423_SARC_advies_Programmadecreet_BA2018.pdf)

Inspectie Financiën wordt die optie verlaten, en wordt een apart begrotingsfonds opgericht waarmee zowel loon- als werkingskosten kunnen betaald worden.

**De SARC adviseert positief. Hij vraagt eventuele regelgeving aangaande de filmkeuring waarin nog naar het Fonds Personeelsleden met Verlof voor Opdracht zou worden verwezen, aan te passen.**

Wijziging decreet EVA KMSKA

Per decreet van 26 januari 2018 werd het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) omgevormd tot een EVA (Extern Verzelfstandigd Agentschap)<sup>2</sup>. Via dit programmadecreet wordt de opheffing van de vorige rechtsvorm, namelijk DAB (Dienst Afzonderlijk Beheer) met één jaar uitgesteld tot 1 januari 2020. Op 31 december 2019 zullen de saldi op de rekeningen van die dienst met afzonderlijk beheer, alsook de rechten en verplichtingen die eraan verbonden zijn, worden overgedragen aan het EVA.

De link met de begroting 2019 bestaat erin dat de uitbetaling van de lonen in de transitieperiode naar een volledig verzelfstandigd KMSKA moet worden verzekerd. Het is derhalve nodig dat de loonmiddelen op de refertekredieten van de DAB en het Departement CJM blijven staan. Dit kan enkel indien de opheffing wordt uitgesteld en de opheffingsbepaling wordt gewijzigd. In het uitgavendecreet bij begrotingsopmaak 2019 wordt er tevens een bepaling opgenomen die de overdracht van de personeelskredieten naar de toekomstige vzw regelt. De timing van de overdracht van de saldi op de rekeningen van de DAB KMSKA, alsook de overdracht van de rechten en verplichtingen die eraan verbonden zijn, wordt hier op afgestemd.

**De SARC heeft geen opmerkingen.**

Opheffing rechtspersoon CVN

De Vlaamse regering besliste op 20 maart 2015 om het secretariaat van CVN op te heffen en de samenstelling, de werking en de subsidies aan CVN te heroriënteren. Het onderhavige programmadecreet heft de rechtspersoonlijkheid van de Commissie op en duidt de rechtsopvolger aan. De restmiddelen van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland zullen zo spoedig mogelijk worden overgedragen aan rechtsopvolger vzw De Buren.

**De SARC heeft geen opmerkingen.**

Namens de Algemene Raad,  
Luk Verschueren, algemeen voorzitter  
Gaëtan Poelman, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,  
Herman Baeten, voorzitter  
Jorijn Neyrinck, ondervoorzitter  
Nai Han Lau, secretaris

Namens de Sectorraad Media,  
Simon Delaere, voorzitter  
Valerie Verdoodt, ondervoorzitter  
Hanne Schuermans, secretaris

---

<sup>2</sup> De SARC adviseerde hierover op 8 september 2017:  
[https://cism.be/sarc/SR\\_ke/adviezen/20170908\\_advies\\_kmska\\_oprichtingsdecreet.pdf](https://cism.be/sarc/SR_ke/adviezen/20170908_advies_kmska_oprichtingsdecreet.pdf).

Aan de heer Bart Tommelein  
Vlaams Minister van Begroting,  
Financiën en Energie  
Kreupelenstraat 2

1000 BRUSSEL

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

L1-033

-

vragen naar / e-mail

telefoonnummer

datum

bea.kayaerts@vlaanderen.be

02-553 64 61

24 oktober 2018


**Betreft :** Advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019

Mijnheer de minister,


SARO ontving op 12 oktober 2018 uw vraag tot spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet 2019.

SARO stelt vast dat het voorontwerp van decreet geen bepalingen inzake ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed bevat die een strategisch advies noodzakelijk maken. SARO wenst aldus geen strategische bemerkingen te formuleren bij het voorliggend voorontwerp van decreet.

Met hoogachting,



Filip Loosveldt  
voorzitter SARO





De heer Bart TOMMELEIN  
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie  
Kreupelenstraat 2  
1000 BRUSSEL

**contactpersoon**  
Gunter Naets  
gnaets@serv.be

**ons kenmerk**  
SARWGG\_20181019\_Programmadecreet\_begroting\_2019\_ADVDEF

**Brussel**  
19 oktober 2018

## **Advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019**

Geachte heer minister Tommelein,

Op 12 oktober 2018 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 principiële goed.

U vroeg de Strategische adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid om spoedadvies.

De SAR WGG beperkt zich in het voorliggende advies tot het hoofdstuk 10 in het voorontwerp van decreet dat het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin als voorwerp heeft.

De raad maakt geen opmerkingen bij dit hoofdstuk van het voorontwerp van decreet.

Dit advies werd na een schriftelijke stemprocedure goedgekeurd op 19 oktober 2018.

Met vriendelijke groeten

Gunter Naets  
secretaris

Jan De Maeseneer  
voorzitter



## Advies

# Programmadecreet begrotingsopmaak 2019

Brussel, 22 oktober 2018

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019

Adviesvrager: Bart Tommelein - Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Ontvangst adviesvraag: 12 oktober 2018

Adviestermijn: 10 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 22 oktober 2018

Contactpersoon: Wim Knaepen - [wknaepen@serv.be](mailto:wknaepen@serv.be)



De heer Bart Tommelein  
Viceminister-president en Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Kreupelenstraat 2  
B-1000 BRUSSEL

**contactpersoon**  
Wim Knaepen  
wknaepen@serv.be

**ons kenmerk**  
SERV\_20181022\_Programmadecreet\_BO2019\_wk

**Brussel**  
22 oktober 2018

## Programmadecreet begrotingsopmaak 2019

Mijnheer de minister

U vroeg de SERV op 12 oktober 2018 om advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019. U vindt hierna het gevraagde advies.

**Artikel 25** van het voorontwerp van decreet wijzigt de indeling van klein- en grootverbruikers voor de toepassing van de afvalwaterheffing. Het drinkwaterverbruik en het waterverbruik uit eigen waterwinning zullen voortaan samengeteld worden voor de afbakening tussen klein- en grootverbruik. De SERV kan deze nieuwe werkwijze onderschrijven, maar heeft vragen bij de toepassing ervan voor rechtspersonen. De SERV stelt vast dat deze bepaling enkel betrekking heeft op natuurlijke personen en vraagt verduidelijking over de implicaties voor rechtspersonen. Zullen zij sowieso heffingsplichtig worden ook al bedraagt hun (totaal) waterverbruik minder dan 500 m<sup>3</sup> per jaar? Als dat de intentie is van de decreetgever vraagt de SERV om in overleg met de betrokken actoren eerst de gevolgen voor de rechtspersonen die nu kleinverbruiker en dus niet-heffingsplichtig zijn te onderzoeken alvorens deze aanpassing door te voeren.

De SERV vindt het positief dat **artikel 39** voorziet in de uitbreiding van de bestaande regeling van de Uitbreiding Tijdelijk Onderwijs Aan Huis (TOAH) naar kleuters vanaf 2,5 jaar en hiervoor een extra werkingsbudget voorziet van €10 miljoen. Tevens kan worden vastgesteld dat **de artikelen 41 en 42** in het kader van werkbaar werk €10 mio extra werkingsmiddelen toekennen aan de scholen voor het basisonderwijs om in het schooljaar 2018-2019 de leerkracht in de klas te ondersteunen en verder dat uit de Memorie van Toelichting blijkt dat €20 miljoen middelen toevoegd worden aan de puntenenveloppe voor de aanstelling van administratief personeel in de basisscholen. De SERV vindt het een belangrijk signaal dat er ondersteuning op administratief, pedagogisch en beleidsondersteunend vlak is, maar pleit niettemin voor een onverdroten inzet van de Vlaamse regering op de werkbaarheid en kwaliteit van het Vlaamse onderwijs.



De SERV vindt het ten slotte positief dat **artikel 68** voorziet in €5 miljoen extra werkingsmiddelen voor didactische uitrusting van STEM-richtingen in technische scholen. Deze maatregel werd ook al ingevoerd in 2017 en wordt nu dus herhaald.

Hoogachtend

Pieter Kerremans  
administrateur-generaal

Hans Maertens  
voorzitter

# VARIO

Vlaamse Adviesraad voor  
Innoveren & Ondernemen

## Vlaamse overheid

Koolstraat 35  
1000 BRUSSEL  
T 02 553 24 40  
[www.vario.be](http://www.vario.be)

De heer Bart Tommelein  
Viceminister-president en Vlaams minister van  
Begroting, Financiën en Energie  
Kreupelenstraat 2  
1000 Brussel

<b>uw bericht van</b>	<b>uw kenmerk</b>	<b>ons kenmerk</b>	<b>bijlagen</b>
<b>vragen naar /e-mail</b>		VARIO/DR/092.2018	
Danielle Raspoet		<b>telefoonnummer</b>	<b>datum</b>
Danielle.raspoet@vario.be		02-553.24.40	18/10/18

Betreft: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019

Mijnheer de viceminister-president,

De Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) heeft kennis genomen van het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 en de bijhorende memorie van toelichting.

In lijn met zijn opdracht, beperkte de raad zich in zijn onderzoek van het voorontwerp van decreet tot eventuele bepalingen die betrekking hebben op wetenschappelijk onderzoek, innovatie en ondernemerschap.

Het voorontwerp van programmadecreet BO2019 neemt geen bepalingen op waarvoor de VARIO aanleiding tot het formuleren van opmerkingen ziet.

Met vriendelijke groeten,

  
Lieven Dannaels  
Voorzitter

Su 17/10/18



**Vlaamse Woonraad**  
Strategische Adviesraad

**Vlaamse Woonraad**  
Koning Albert II-laan 19 bus 12  
1210 Brussel  
vlaamse.woonraad@rwo.vlaanderen.be  
www.vlaamsewoonraad.be

De heer B. Tommelein,  
Viceminister-president,  
Vlaams minister van Begroting,  
Financiën en Energie  
Kreupelenstraat 2  
1000 Brussel

**uw bericht van**

**uw kenmerk**

**ons kenmerk**

**bijlagen**

**vragen naar / e-mail**  
Pol Van Damme  
Pol.vandamme@vlaanderen.be

**telefoonnummer**  
0477/560.440

**datum**  
16 oktober 2018

Betreft: briefadvies voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019.

Geachte heer minister,

In haar zitting van 12 oktober 2018 keurde de Vlaamse Regering bovenvermeld voorontwerp van decreet principieel goed. De Vlaamse Woonraad ontving omtrent dit voorontwerp een vraag tot advies (op 10 kalenderdagen). Wat betreft dit voorontwerp van decreet heeft de Vlaamse Woonraad geen strategische bedenkingen.

Met vriendelijke groeten

Bernard Hubeau  
Voorzitter van de Vlaamse Woonraad

# **Advies programmadecreet bij begrotingsopmaak 2019**

**Vlaamse Onderwijsraad**  
Koning Albert II-laan 37  
BE-1030 Brussel  
T +32 2 219 42 99

[www.vlor.be](http://www.vlor.be)  
[info@vlor.be](mailto:info@vlor.be)

**Wijs beleid door overleg**

**Advies op vraag van Bart Tommelein, Vlaams minister van Begroting,  
Financiën en Energie**

**Uitgebracht door de Algemene Raad op 25 oktober 2018 met  
eenparigheid van stemmen**

**Vorbereiding:** werkgroep Beleidsnota-Programmadecreet op 16 oktober 2018  
onder voorzitterschap van Mia Douterlungne

**Dossierbeheerder(s):** Filip De Bruyne

## 1 Bijkomende werkingsmiddelen in het leerplichtonderwijs

De Vlor apprecieert de inspanningen die de Vlaamse regering levert om opnieuw te investeren in werkingsmiddelen in het leerplichtonderwijs in 2019:

- Bijkomend 10 miljoen euro werkingsbudget voor kleuteronderwijs ten opzichte van 2018 (afdeling 2)
- Bijkomend 10 miljoen euro werkingsbudget voor werkdrukverlaging in het basisonderwijs ten opzichte van 2017 (afdeling 4)
- Bijkomend 20 miljoen euro aan de puntenenveloppe voor aanstelling van administratief personeel in de basisscholen ten opzichte van 2018
- Herhaling investeringsoperatie van 5 miljoen euro voor didactische uitrustingsgoederen in het secundair onderwijs (afdeling 24)

Bij deze investeringen maken we toch de kanttekening dat het om eenmalig toegekende middelen gaat die de Vlor decretaal verankerd wil zien als recurrente middelen.

De Vlor twijfelt er ook aan of de middelen lineair verdelen over de scholen volgens de leerlingenaantallen steeds de juiste methode is. De Vlor betreurt dat leerlingenkenmerken niet meegerekend worden bij de toekenning van deze middelen over de scholen .

Er worden geen garanties ingebouwd dat de middelen in het kader van werkdrukverlaging volledig aangewend worden voor de ondersteuning van de leerkracht in de klas.

Bij de investering in didactische uitrustingsgoederen zijn een aantal leden van de raad ook eerder voorstander van een sokkelfinanciering per structuuronderdeel met daarbovenop een lineair bedrag per leerling<sup>1</sup>.

De raad vindt het wel positief dat ervoor gekozen werd om leerlingenkenmerken mee te rekenen bij de toekenning van de middelen voor werkdrukverlaging in het basisonderwijs. Dat was nog niet zo voor schooljaar 2017-2018.

Met artikel 42 in voorliggend ontwerpdecreet wordt het mogelijk gemaakt om de werkingsmiddelen voor werkdrukverlaging aan te wenden om personeelsleden aan te werven. In welke mate dat schoolbesturen hiervan gebruik zullen maken valt echter af te wachten. Het gaat om eenmalige middelen, waardoor er geen garanties op verdere tewerkstelling kunnen geboden worden. Om voluit te gaan voor een verlaging van de werkdruk in het basisonderwijs blijft de Vlor pleiten voor bijkomende structurele organieke omkadering.

De investeringsoperatie in didactische uitrustingsgoederen wordt net als in 2017 beperkt tot het secundair onderwijs. De Vlor pleit er nogmaals voor om ook de opleidingen van het deeltijds leren en het volwassenenonderwijs<sup>2</sup> mee te nemen in het toepassingsgebied van deze maatregel en er dan ook bijkomende middelen voor te voorzien.

---

<sup>1</sup> Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over diverse bepalingen onderwijs – begroting 2017](#), 17 oktober 2017.

<sup>2</sup> Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over diverse bepalingen onderwijs – begroting 2017](#), 17 oktober 2017.

## **2 Inkanteling van Hoger Beroepsonderwijs (hbo5) en Specifieke Lerarenopleidingen (SLO)**

De Vlor is tevreden met 9 miljoen euro aan bijkomende investeringsmachtigingen en 1 miljoen euro aan de reguliere investeringsmiddelen (afdeling 12). De gehanteerde financieringstechniek van investeringssubsidies kan de overheid wel beter omvormen naar werkingsmiddelen.

## **3 Andere bepalingen**

### **3.1 Aanpassing berekening werkingstoelagen centra voor basiseducatie en -volwassenenonderwijs (afdeling 16)**

Door de aanpassing van het financieringssysteem kunnen sommige centra tijdens de overgangsfase in de problemen geraken. De Vlor vraagt daarom dat de overheid een mechanisme inbouwt waarbij de financiering van elk centrum gewaarborgd blijft.

### **3.2 Aanpassing aanwending recuperatiefonds Studietoelagen (afdeling 21)**

Het voorstel in afdeling 21 van voorliggend ontwerpdecreet bestaat erin om de kosten die voortvloeien uit gedwongen invordering van terugvorderingen van school- of studietoelagen aan te rekenen op het recuperatiefonds.

De Vlor kan zich niet vinden in het principe van gedwongen invorderingen bij spijbelen. Vooralsnog werd ook nog niet bewezen dat gedwongen invordering een doeltreffend instrument is om spijbelen aan te pakken. Deze maatregel treft bovendien vooral kwetsbare gezinnen.

De Vlor meent dat het maatschappelijk relevanter is om middelen uit het recuperatiefonds in te zetten om kwetsbare gezinnen te begeleiden in het terugdringen van spijbelen dan om de kosten voor financiële sanctionering te verhalen.

Mia Douterlungne  
administrateur-generaal

Ann Verreth  
voorzitter